

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Liepa — July 26, 1974

Nr. 55

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KIPRAS IR ATLYDYS

Pirmas rimtas santykių bandymas

Graikų-turkų ginkluotas konfliktas Kipro saloje pastatė Washingtono-Maskvos atlydį prieš sunkų bandymą. Abejos tautos yra JAV sąjungininkai prieš eventualią sovietų agresiją, tačiau kai jos susipešė savo tarpe, pralaiminti šalis, savaime aišku, ims pagalbą iš to, kas ją pasiūlys. Tai duoda sovietams progą pataisyti savo pozicijas Artimuosiuose Rytuose, kurios pašljo po Kissingerio tarpininkavimo Izraelio - arabų kare.

Iš kitos pusės, sovietų bandymas išnaudoti savo naudai NATO sąjungininkų ginčą, automatiškai pablogins Maskvos santykius su amerikiečiais. Už tat Turkijai pradėjus invaziją į Kiprą, Kissingeris tuojau paskambino į Maskvą. Ką jis ten patyrė yra paslaptis, bet sprendžiant iš to, kad Brežnevas oficialiai pareiškė pagėidavimo, kad konfliktas būtų likviduotas dar prieš išsiplečiant jam į didesnio masto karą, atrodo, kad Maskva dar neapsisprendė kokios linijos laikytis. Suprantama, kad ji norės ir bandys išnaudoti situaciją savo naudai, tačiau greičiausiai ji tai bandys padaryti 'neoficialiai', nepakenkdama atlydžiui. Ir Kissingeris šių metų pradžioje, kalbėdamas "Pacem in Terris" konferencijoje, taip suformulavo Nixono administracijos politiką:

"Ši administracija niekada neturėjo iliuzijų apie sovietų sistemą... Mes vertinome savo santykius su Sovietų Sąjunga ne pagal nuotakas, bet iš konkrečių problemų sprendimo rezultatų ir iš bendros atsakingos tarptautinės laikysenos.

Koegzistencija mums turi labai aiškų apibrėžimą:

mes priešinsimės bent kurio krašto bandymui įsigyti dominuojančias pozicijas

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

globaliai ar atskiruose rajonuose;

mes priešinsimės bent kuriam bandymui atlydžio politiką panaudoti mūsų sąjungų susilpninimui;

mes reaguosime, jei santykių atlydis bus panaudotas kaip priedanga sukurstyti konfliktą chroniškose tarp tautinių nesutikimų vietose.

Sovietų Sąjunga negali nepaisyti tų principų bet kurioje pasaulio vietoje, nepastatydamas pavojun savo santykius su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis".

Nepaisant tokio aiškaus pareiškimo, Kremliaus politbiurui turbūt labai norisi pažvejoti sudrumstuose vandenyse. Jam nepaslaptis, kad prezidentas Nixonas šiuo metu yra didelėje bėdoje ir tai skatina rizikuoti. Iš kitos pusės atlydis dabar susilaukė Amerikoje didžiausios kritikos nuo pat jo pradžios. Už tat sovietų bandymas išnaudoti susidariusią padėtį savo naudai ne tik susilpnins Nixono pozicijas, nes pavers niekais jo teigimą, kad tik jis gali sugyventi su Maskva, bet greičiausiai sugadins santykius su JAV ilgesniam laikui.

Visa tai kalbėtų už tai, kad sovietai turėtų pasirodyti gana santūrus. Be to, negalima užmiršti, kad Tito yra 82 metų ir su jo mirtimi reikia kasdieną skaitytis. Kas bus po jo? Sovietams tai labai svarbus klausimas ir kartu puikiausia proga. Nūdien jie veda nepriklausomai Jugoslavijai labai draugišką politiką, bet tai gali, žinoma, kiekvieną dieną pasikeisti.

Kaip ten būtų, Kremlius atsidūrė prieš dilemą: tuojau pat brutaliai išnaudoti susidariusią padėtį ar laikytis santūrumo ir leisti Nixono administracijai pasigirti, kad ji atlydžio pagalba dar kartą pasaulį išgelbėjo nuo karo.

PAVOJUS PRAĖJO?

Laikraštį ruošiant spaudai, atrodo pavojus kilti tikram karui dėl Kipro bus praėjęs, Graikijoje atsistatydinus karinei vyriausybei ir Kipre iš pareigų pasitraukus sukilėlių pastatytam prezidentui.

Graikijoje karinė vyriausybė, valdžiusi kraštą dešimtį metų, pasitraukė ir pakvietė egzilyje buvusį premjerą Caramanlis grįžti ir sudaryti tautinės vienybės vyriausybę. Caramanlis, kuris laisvu noru buvo pasitraukęs iš Graikijos į užsienį ir gyveno Paryžiuje, prieš išskrisdamas į Atenas, pasimatė su Prancūzijos prezidentu Valery Giscard d'Estaing ir, sėsdamas į lėktuvą, žurnalistams pareiškė:

"Melskitės už mane".

Atvykęs į Atenas jis tuoj ėmė darbu sudaryti plataus masto tautinės vienybės vyriausybę.

Kipro saloje sukilėlių pastatytas prezidentas Nikos Sampson irgi pasitraukė iš pareigų ir jo vietą užėmė Glafkos Clerides, Kipro atstovų rūmų pirmininkas, kuris yra visų gerbiamas ir tikimasi, kad jis saloje atstatys vienybę.

Tokiu būdu audra bus praėjusi ir dabar diplomatinio keliu stengiamasi visus nesutarimus pašalinti.

LIETUVIŠKŲ
STUDIJŲ
SAVAITĖ
ŠVEICARIJOJE

Be 'Lietuviškųjų Studiųjų Savaitės', kuri šiemet vyks Morschache nuo rugpjūčio 4 iki 11 d., Šveicarijoje bus dar du lietuvių renginiai: meno paroda Luzerne ir tautinių šokių bei dainų vakaras Brunnene.

Meno paroda atidaroma Luzerne liepos 26 d. ir truks iki rugpjūčio 7 d. Joje dalyvaus šie tapytojai: Juzė Katiūtė (Ženeva), Gabrielius Stanulis (Ženeva), Pranas Gailius (Paryžius), Vytautas Kasiulis (Paryžius), Tadas Burba (Muenchenas), Evaldas Robbertas (Hamm) ir Eugenijus Budrys (Gotland, Švedija), be to skulptorius Adomas Raudys (Samogitas) -- Paryžius.

Luzerno miestas parodai nemokamai užleido senosios rotušės salę, kurios remontas buvo baigtas tik š. m. balandžio mėn. Vasaros metu į Luzerną gausiai atvažiuoja rinktinė vasarotojų, nes ten rugpjūčio mėn. vyksta garsusis muzikos festivalis.

"Studiųjų Savaitės" Morschache dalyviams rugpjūčio 7 d. numatoma laivu iškyla Keturių Kantonų ežerą į Luzerną, kur bus aplankyta lie-

Detroito lietuviai, dalyvavę Pavergųjų Tautų Savaitės festivalyje, žygiuoja miesto gatvėmis su plakatais reikalaujant Lietuvai laisvės. Prieky eina LB Detroito apyl. pirm. J. Urbonas su dukra.
K. Sragausko nuotrauka

KIPRO SALA IR... JUNGTINĖS TAUTOS

RIMAS DAIGŪNAS

Kipro salos vardas staiga tapo familiariškas milijonams žmonių. Spauda, televizija ir radijas skelbia apie politinę tos salos krizę, kalba apie karą. Tam tikram laikui stabilizuotasis Kipro salos politinis ir tautinis vulkanas pradėjo veikti. Kraterio sprogimas buvo toks smarkus, kad arkivyskupas Makarios per Londoną atsidarė Amerikoje. Jis stengėsi pakartoti seną ir dramatišką Abisinijos neguso kreipimąsi į Tautų Sąjungą, kai Musolinio tankai užpuolė basakoję Neguso armiją.

Tačiau sąlygos, sudariusios Makarios galvasopį yra skirtingos nuo abisiniečių. Ir aplinka, supanti Kipro įvykius neatitinka Neguso

laikų padėčiai. Ir Jungtinės Tautos nėra buv. Tautų Sąjunga. Jungtinės Tautos dabar turi savo operetinę armiją. Už tos operetinės armijos stovi ... Maskvos galia!

Kipre gyvena 80% graikų ir 20% turkų. Einant demokratiškumo principu, turkai yra tokia pat mažuma, kokios buvo mažumos Lietuvoje. Lietuvių buvo 81%. Mažumos turėjo tam tikros apimtios autonomijas. Į tokią pat autonomiją gali pretenduoti turkų mažuma, įsikūrusi saloje. Tuo tarpu graikams sala priklausė jau 400 metų prieš mūsų erą! Visi geografiniai salos pavadinimai, kalnų, kalvų, įlankų ir miestų rodo graikų istoriją. Tokia yra istorinė ir etninė graikų padėtis saloje. Bet šimtmečių bėgyje pasaulio galybių interesai, kaip bangos, ritosi per salą ir paliko savo biaučių nuosėdų. Ir Makarios pasirinko ekvilibristo taktiką -- jis sėdėjo ant kėdės, kuri cirkikiškai atremta į butelių kakliukus. Natūrali salos graikų tendencija jungtis prie kontinento tėvynės sukėlė audrą, nušlavė ir arkivyskupą.

Graikiją dabar valdo generolų junta. Režimas absoliučiai prieškomunistinis. To dėl salos tendencijos Maskvoje sutiktos su įniršiu, priešiška. Būtų nuotaika kita, jeigu Graikiją valdytų kompartija, Makarios panorėtų jungtis ir Maskva tada laimintų susijungimo tendencijas.

Kipro įvykiai ir vėl skatina pajudėti iš savo bastionų JT kariuomenę. Ta kariuomenė išlaikys neramų ir audringą status quo? Kas tai per kariuomenė? Tiksliau pasakius -- kas tą kariuomenę kontroliuoja? Tas atsaky-

mas gali išaiškinti krizės pobūdį, krizei suteikiamą linkmę.

Jungtinės Tautos turi labai svarų, galingą padalinį. Tai "Politinė ir saugumo tarnyba" (Political and Security Council Affairs). Nuo pat JT egzistencijos pradžios JAV ir SSSR turi 'balanso susitarimą'. Generalinis tos reikšmingos tarnybos pasekretorius visad turi būti komunistinio bloko žmogus. Jo rankose susikoncentruoja JT armijos strategija ir, kas reikšmingiausia, politiniai bei propagandiniai manevrai. Šita jautėsi Vietname, Izraelyje ir dabar Kipre. Tos JT Politinės ir Saugumo tarybos funkcijos šios: kontroliuoti JT taiką palaikančių karinių ir policinių dalinių veikimą; sekti nusiginklavimo procesą visų JT priklausančių valstybių; kontroliuoti atominės energijos skirtos taikos ir kitiems poreikiams veikimą.

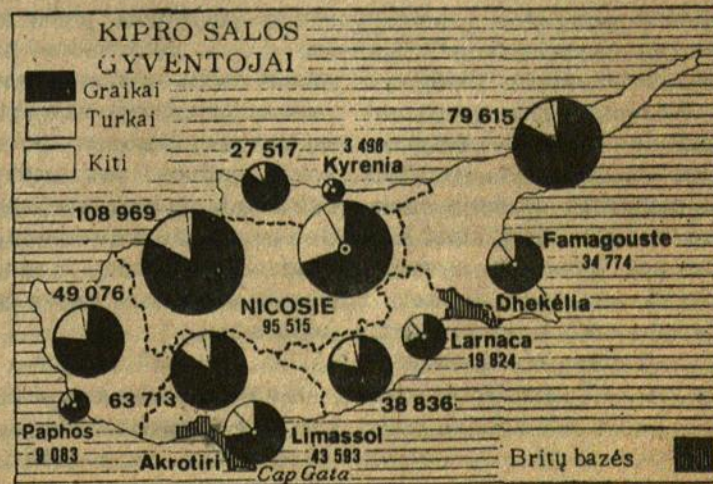
Visi šie punktai yra labai elastiška propagandos prekiams medžiaga. Tos (Political and Security) tarybos pasekretoriais buvo: nuo 1946 metų A. Sobolev, K. Zinčenko, I. Černych, D. Protich (jugoslavai), A. Dobrynin, G. Arkadev, E.D. Kiselev, V.P. Suslov, A. Nesterenko, L. Kutakov, A. Ševčenko. Tokia yra 'balanso' politika. O mes, tu pasekretorių rikiuotėje matome ir gerai pažįstamus veidus. Draugas Suslovas, lietuviškas, itin gerai atestuoja mums 'balanso' politikos racionalumą.

Dabar JAV itin šiltai žiūri į bet kurią JT kariuomenės akciją. Bent 1950 metais kongresmanas R. Nixonas sakė: "JT policinis autoritetas turi būti paremtas žemės, jūrų ir oro pajėgomis.

(Nukelta į 2 psl.)

Hartfordo meras George Athanson birželio 14 d. pirmą LB delegaciją, kurią sudarė Stepas Zabulis, Albina Belazariene, Vita Šliogerytė ir Alfonsas Dzikas ir pasirašė proklamaciją skelbiant birželio 16 "Lietuvių tremimo į Sibirą minėjimo dieną". Iš savo raštinės trumpąjį radijo programojį jis išpūdingai pristatė klausytojams Lietuvos išlaisvinimo klausimą. Nuotraukoje A. Belazariene, S. Zabulis ir V. Šliogerytė stebi merą Athanson pasirašant proklamaciją.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

AUSTRALIJOJOS PREMJO PASISAKYMAS

Neseniai Australijos Darbiečių partijai laimėjus rinkimus, Australijos Ministrų Pirmininku vėl tapo E. G. Whitlam. Šis, ilgus metus buvęs teisininkas, vėliau tapęs opozicijos vadu, prieš dvejus metus, po kone 25-rių metų pertraukos, Darbiečių partijai iš opozicijos išvedė į vyriausybės eiles. Neturint senate persvaros, Darbiečiams buvo neįmanoma praveisti svarbesnių jų patiktus įstatymus, todėl po 18 mėnesių buvo paskelbti ankstyvi rinkimai, kuriuos ir vėl, tik jau su ne tokia persvara, laimėjo Darbiečiai.

Būdamas Opozicijos vadu, E. G. Whitlam gyveno vidurinės klasės Cabramatta priemiestyje, kur, be ten ir daugiau gyvenančių lietuvių, savo artimiausiais kaimynais turėjo kelis lietuvių šeimas ir buvo su lietuviais labai artimas. Vienais metais, jis su savo labai populiaria intelektualia žmona, dalyvavo mūsų Tautos Dienos minėjime ir po to vaišėse, kurių metu ir man teko gana ilgokai kalbėtis su juo ir jo žmona. Jis, kai ir jo žmona, pasižymi savo iškalbingumu, gražiu humoru ir, kiek pamenu, jis labai nuostigiai atsakinėjo į visus jam patiktus klausimus, ypač į lietuvių klausimus ir Lietuvą, pažadėdamas ir savo pagalbą.

Australijos Lietuvių Tarybos pirmininkas inž. V. Bukevičius, Vasario 16-sios dienos proga, pasiuntė Ministrui Pirmininkui raštą, oficialiai klausdamas, kaip dabartinė Darbiečių partija ir vyriausybė laikosi ir traktuoja Pabaltijo kraštus ir ar Australijos vyriausybė nesiima bent kokių realių darbų Jungtinėse Tautose pritaikinti "Žmogaus Teisių Deklaraciją" Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybių tautoms.

Į šį raštą oficialiai atsakė pats Ministras Pirmininkas sekančiai:

Dear Mr. Bukevičius
I refer to your letter of 28 February 1974 concerning the Government's attitude towards Lithuania, Latvia and Estonia.

The policy of the present Australian Government is that while not formally recognizing the incorporation of Lithuania, Latvia and Estonia into the Soviet Union, it must be cognisant of the de facto situation and deal with the government which has effective control of the territory in question. This was also the attitude taken by all of our predecessors on this matter.

On a number of occasions the Government has made its views known on the question of civil liberties and on fundamental human rights,

its own adherence to them and its wish that those rights embodied in the Universal Declaration of Human Rights be extended everywhere.

In an address at the United Nations Association on the occasion of Australia's celebration of the 25th Anniversary of the Universal Declaration, I said, inter alia, "... the Declaration has come to be recognized as one of the enlightened events in modern history" and that "... it is a fundamental objective of the Labor Government to ensure that Australia's policies are soundly based on respect for, and on the protection and enhancement of civil liberties and basic human rights". The Soviet Government is aware of the Australian Government's position in this matter, and we will continue to seek opportunities in the United Nations to promote respect for and observance of basic human rights by all members.

Yours sincerely,

E. G. Whitlam

Prieš metus laiko Melbourne buvo įsteigta 'Marijos Galerija', kuri yra pačiame miesto centre. Švenčiant vienerių metų sukaktuves, Melbourne Lietuvių Katalikų Moterų D-jai šiai galerijai padovanojo Aušros Vartų koplytėlę, kai kun. P. Dauknyš ta proga atsilankiusiems svečiams australams, pasakojo apie Lietuvos Aušros Vartų šventovę.

Australijoje ne tik didžiosios bendruomenių apylinkės gražiai veikia, bet be jų yra ir mažesnės vietovės turinčios po keliolika lietuviškų šeimų ir jos sudaro seniūnijas. Vienai iš tokių Latrobe Valley, Victorijoje, seniūnijai jau eilę metų vadovauja V. Koženiauskienė (žmona vieno iš buvusių žinomų buv. Šančių sportininkų), kuri šioje seniūnijoje rūpinasi ne tik bendruomenės mokesčių, spaudos prenumeratų, Tautos Fondo ir kt. piniginių vaju rinkimu, bet taip pat surengia ne tik saviem, bet ir australams, lietuviškų švenčių, parodėlių ir kt. rengimus. Šiais metais ši darbdarbių seniūnė V. Koženiauskienė ir vėl buvo perrinkta seniūne.

Vieni iš pirmųjų savo namus Australijoje pasistatė nedidelės Geelongo, esančio 40 mylių nuo Melbourne, kolonijos lietuviai. Šie namai atliko neapsakomai didelį darbą visame Geelongo lietuviškame gyvenime, tačiau plečiantis visam gyvenimui ir veiklai ir šie namai pasidarė per maži. Padarius pačios salės ir scenos praplėtimus ir pristatę naują pastatą, neseniai buvo atšvesta ir pabaigtuvės. Apylinkės pirmininkui dr. S. Skapinskiui padarius darbų apžvalgą, naujuosius priestatus pašventino kun. Pr. Dauknyš, po ko sekė jaukios pabaigtuvių vaišės. Įdomu pastebėti, kad Geelongo lietuviai yra tokie solidarūs, jog visus naujus įrengimus padarė patys be jokių skolų.

Sydnejaus Plunksnos klubas savo paskaitų cikle Lietuvių Klube, buvo paskaitininku pakvietęs dr. A.

Viliūną, studijavusį Vokietijoje, Amerikoje ir Australijoje ir baigusį ekonomijos ir medicinos mokslus ir dabar su šeima, prieš keletą metų atvykusį iš Amerikos, labai gražiai įsikūrusius čia. Visa p. Viliūnų šeima yra labai aktyvūs Sydnejaus lietuviškame gyvenime: daktaras — šachmatuose ir visuomenėje, žmona — bendruomenėje, skautuose ir chore, kai dukros — skautuose ir studentuose.

Savo idomioje paskaitoje "Žmogus ir tauta" gausiai atsilankiusiems klausytojams, prelegentas žmogų pristatė kaip biologinę būtybę, vėliau priedamas prie tautos, kritikuodamas, daugumoje išgalėjusią tradiciją, kad dėl tautos interesų yra aukojamas žmogus. Dr. A. Viliūno iškeltos drąsios ir, mūsų vyresniajai kartai naujos mintys, sukėlė labai karštas diskusijas.

Sydnejaus Moterų Socialinės Globos D-jai Lietuvių Klube surengė didelę įvairių darbų parodą, kurioje dalyvavo virš 50 dalyvių su įvairiais savo rankdarbiais, meniniais kūrinių, tautiniais audiniais, dirbiniais ir kt. Ši paroda buvo pati didžiausia, bent kada lietuvių suruošta Sydnejuje ir ji turėjo labai didelį pasisekimą.

Vienas iš didžiausių kultūrinių variklių Melbourne yra Albertas Šeikis. Kiek vienas didesnis meninis ar kultūrinis parengimas neapsieina be šio, gražios išvaizdos, pilno energijos barzdoto melbourniško. Jis ir paskaitininkas, jis ir scenos veikėjas, koordinatorius, jis ir laikraštinių, režisierius ir dar daug kas, kur tik yra reikalinga jo pagalba. Gera savo pagelbininkę turi jis ir savo žmoną Emiliją, dažnai pasirodanti scenoje su dailiojo žodžio skaitymu ir kt. Tikėkimės, kad ir ateityje p. Šeikių šeima nepavargs ir Melbourne, o gal kartais ir kitus Australijos lietuvių, džiugins savo meniniais parengimais.

WANTED AT ONCE SKILLED MACHINISTS

Experienced on Horizontal & Vertical Milling Machines. Must have experience in set up and operations from blue prints.
Steady work: 56 hour week.
FLEX MANUFACTURING Inc.
312-892-6555 (50-56)

APPLIANCE TECHNICIAN

LARGE INDEPENDENT dealer needs experienced white goods serviceman. Prefer Frigidaire and Maytag experience. Suburban area. Excellent salary based on experience and ability. Free hospitalization and uniforms. Call Bill Ward at 404-482-6677 or after 6, 404-466-8133. (52-58)

HOUSEKEEPER

Full time experienced in Hospital or Motel preferred, excellent benefits including Major Medical.

MILFORD HEIGHTS NURSING HOME

195 PLATT ST.
MILFORD, CONN.
203-878-3998 (52-59)

FOREMAN in plating department. Third shift. Must have experience in circuit board electroplating, etching, copper, solder, nickel, gold and cuposit. Duties also include ability to supervise 10-12 men. Salary commensurate with experience. Benefits include: CMS, Blue Cross, Major Medical and life insurance.

Contact: MULTI-CIRCUITS, INC.

50 Harrison St.

Manchester, Conn.

(203) 646-3800 (52-61)

Jaunimo lituanistinės savaitės, įvykusios netoli Clevelando Beaumonto stovyklavietėje liepos 13-21 d.d., dalyviai su lektoriais ir svečiais. J. Garlos nuotrauka

laiškai Dirvai

Dėl "prokurorų"

Skaitytojus pasiekė LB leidžiamas 'Pasaulio Lietuvis', birželio mėn. laida. Šiame numeryje padėtas B. Nainio straipsnis "Dėl mūsų 'prokurorų'". Straipsnis būdingas mūsų nuotakoms, palinkimu žaisti naivuoliais ir tam tikra retorine machinacija priešingos nuomonės asmenis pravardžiuoti prokurorais kabutėse. Mielai aš nesivėliau į disputus, ar kitos nuomonės pareiškimus, nes tai tikrai nenaudingas laiko aikvojimas. Gal būt patogiau būtų reaguoti į B. Nainio raštą nušviesti 'Pasaulio Lietuvis' redakcijai? Bet laikraštis tas pasirodo retai, o į B. Nainio klausimą, tikrai vieną iš daugelio jo paspėstų, atsakyti naudinga ne jam apšviesti, bet klaidinamus žmones įspėti.

B. Nainys, tarp kitų klausimų savo 'prokurorams', klausia: "sunku suvokti, kas tas 'bendradarbiautojas' ir ką reiškia 'bendradarbiauti su okupantu'". Ir B. Nainys sugestys lygina 'prokurorų' su bolševikais, kurie prasimanė žmonių įvairių kaltinimo terminų. Lyginti 'prokurorų' su bolševikais netinka. Jie nėra menkesni lietuviai patriotai už patį B. Nainį. Jie turi teisę galvoti taip, kaip jiems atrodo teisingiausia. Bendradarbiavimo sąvoka labai plati, ji išsiskleidžia į daugelį sferų ir turi įvairiausias įtampas. Todėl, paimei, pači nesudėtingiausia bendradarbiavimo su okupantu formą: okupanto pareigūnų parengtų renginių rėmimas. Tai tu nelemtu koncertų lankymo atūgros.

Juk tuos koncertus rengė sovietiniai pareigūnai. Tad toks koncertas, kas ten scenoje besirodytų, yra sovietų pareigūnų biznis. Dalyvavimas tokiam biznyje yra bendradarbiavimas su okupantu.

Ir dar daugiau. Sovietinio koncerto nepiketavimas yra ir bus lietuviškų patriotinių interesų išdavimas. Jeigu LB koks padalinys nekviestų lietuvių sovietinio biznio koncertą piketuoti toks padalinys išdavė lietuvių patriotinius interesus. Nebuvo išnaudota tinkama piketui proga.

Jeigu ir dar P.B. Nainiui

Sovietinio melo eskizai

Šaunus ir galingas yra sovietinės biurokratijos viršūnėse lenininės premijos laimėtojas poetas Eduardas Mieželaitis. Visi gerai žino, kad vyras gerai imituodamas V. Majakovskio manierą, parašė poemą 'Žmogus'. Tai buvo ne šiaip sau žmogelis, koks kolūkielis, koks lietuvis kankinys prie Vorkutos. E. Mieželaičio žmogus buvo komunistas. Pas V. Majakovskį sovietinis pilietis rodo sovietinį pasą ir didžiuojasi "Aš sovietinės žemės pilietis".

Suprantama, tada jam galėjo atsakyti koks amerikonas: "o aš visą amžėlį be paso gyvenu, ir niekas manęs už identifikacijos dokumento neturėjimą dželon neįkišo! Tuo aš didžiuojusi!"

Sovietinis žmogus susideda iš dviejų pusių: dvasia ir pasas. Kada V. Majakovskis į dangų kėlė sovietinį pasą, jis nežinojo, kad galima ant žemės ir be paso gyventi. Jis nežinojo, kad be pasų žmonės gyvena laisvoje visuomenėje. Todėl V. Majakovskis žiauriai suklydo, paliko istorijai savo ignorancijos paminklą.

Pėmęs savo 'žmogų' visų žmonijos istorijos herojų reprezentantų, mūsų Eduardas persistengė. Jis pavadinė tą žmogų lenininės partijos nariu. O ar mes, išeiviai, ne žmonės, kompartijon neįsirašę? O kaip su tais,

neaišku, galėtų pasiteirauti 'bendradarbiavimo' sąvokos išsiaiškinimo pas žydus. Jie masiniai piketuoją sovietinius renginius, nors gastroliuojančioje trupėje būtų ir perpus žydų. Ar tai vis dėl meno supratimo stokos, dėl karštakošikumo? Visai ne. Tais piketais žydai kovoja dėl savo tautos interesų ir rodo sovietinės baudžiavos faktus. Kodėl lietuviai turi kitaip elgtis? Jeigu vis nesuvoki 'bendradarbiavimo su okupantu' sąvokos, paskambink kokiam kaimynui žydai. Sužinosi.

V. Matukas

senais kompartiečiais, kurie Stalino metais, kada mūsų Eduardas dar be kelių laktė, buvo Čekos rūsyse, pagal A. Solženicino knygą, penkiasdešimt penkiais tortūrų būdais kankinami? Vėliau jiems grūdo kulka pakaušiu. Jų partinių bilių datos siekė 1904 metus. Ar juos įjungia į savo 'žmogaus' kompoziciją lenininės premijos lauretas? Ne. Ir čia yra natūrali persistengimo klaida.

Bet Eduardas mėgsta klaidinti, susimaišyti istorijos faktuose, kas atrodo apsimėlavimu. Štai 'Pergalėje', 1974 m. Nr. 4, matyt baltinės nuotakos pagautas, poetas rašo labai prožiskus atsiminimus 'Kauno eskizai'. Jis gardžiai pasigiria: "Aš priklausau tai dar laimingai kartai, kuriai už Vladimiro Lenino veikalo skaitymą arba platinimą grėsavo kalėjimas".

Pirmas nustebimas — kodėl ta karta laiminga, kuriai už Lenino raštų skaitymą gresia kalėjimas? Kiekviena karta, kuriai draudžiama skaityti ką tiksliai nori, nelaiminga. Pavyzdžiui dabartinė lietuvių karta ok. Lietuvoje labai nelaiminga, nes negali ... prenumeruoti ... pav. Dirvos. Argi E. Mieželaitis nori pareikšti, kad tokia karta laiminga, kuriai iš viso Leninas ir jo šventieji nė galvoj? Šia pras-

(Nukelta į 3 psl.)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

KĄ TURĖTUME PASTEBĖTI?

Liepos 3 d. Maskvoje, prie vieno stalo susėdo JAV prezidentas R.M. Nixonas ir Centrinio kompartijos komiteto generalinis sekretorius L. Brežnevus. Jie pasirašė pasikeitimo nuomonėmis komunikatą. Dabar tą komunikatą sovietų spauda naudoja, kaip įrodymą – kapitalistiniai kraštai turėję nutraukti 'šaltą karą' rėš SSSR! Matai, stambiausiojo kapitalistinio krašto reprezentantas atskubėjo Maskvon ir, sovietų iniciatyvos bei galios priverstas, sėdo, prie derybų stalo.

Komunikatas yra penkių dalių: Pažanga, gerinant Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykius; Tolesnis strateginės ginkluotės apribojimas ir kiti nusiginklavimo klausimai; Pažanga, sprendžiant tarptautines problemas; Prekybiniai ir ekonominiai santykiai; Pažanga kitose dvišalių santykių srityse.

Amerikos spauda kažin kaip, gana lengvabūdiškai praeina pro daugelį įtartinų, dviprasmiškų to komunikato paragrafų. Po labai santūriais išsireiškimais slypi įtartinai kai kurių užtikrinimų prasmė. Šie užtikrinimai visad gali būti aiškinami sovietų siekiams palankia prasme. Pav. "Šalys pabrėžia, kad 1971 m. rugsėjo 3 d. keturšalis susitarimas turi toliau vaidinti lemiamą vaidmenį, užtikrinant stabilumą ir įtepmo mažinimą Europoje. Visų šalių griežta ir nuosekli šio susitarimo vykdymą TSRS ir JAV laiko būtina sąlyga savitarpio patikėjimui ir stabilumui Europos centre palaikyti ir stiprinti."

Kaip matyti, pasitarimų tekstas drąsiai vadinamas 'susitarimu'. Pagal tą susitarimą, 'stabilumo dėlei' Europos centre palaikytinas ir status quo, esanti groboniška tvarka, Europos centro valstybių plėšikiškas susovietinimas, Varšuvos pakto neliečiamumas, L. Brežnevo doktrinos (teisės malšinti tų kraštų priešsovietinius sukilimus) teisė. Šis paragrafas, netiesiogiai paliečia ir Rytų Europą. Dar daugiau – apie Rytų Europą nė nesitarta, nes tai jau, seka išvada, yra stabilizuotų sienų teritorija!

Šis Komunikato punktas verčia mus susirūpinti, teirautis iš naujo – kokią poziciją turi Pabaltijo okupacijos klausimas washingtoninių meistrų smegenyse po š.m. liepos 3 d. Komunikato pasirašymo medaus mėnesio?

Jeigu mums nerūpi "Tyrimai, skirti dirbtinės širdies problemai", mums labai rūpi Kultūrinių mainų melodijos, kurios Komunikate sutrauktos netgi į specialią pastraipą. Ta pastraipa skamba taip:

"Turėdamos galvoje kultūrinių mainų kaip priemonės savitarpio susipratimui gerinti svarbą, šalys pareiškė pasitenkinimą tuo, kad TSRS Kultūros ministerija ir Newyorko Metropolitan muziejus susitarė pasikeisti didelėmis meno kūrinių kolekcijomis. Šis pasikeitimas

kolekcijomis įvyks sutinkamai 1973 m. birželio 19 d. pasirašytu bendru susitarimu dėl kontaktų, mainų ir bendradarbiavimo, pagal kurį remti abiejų šalių muziejų pasikeitimus parodomis."

Šis griozdiškas tekstas nėra taip jau nekaltutis, apie muziejus. Tai yra naujas 1973 metų sutarties dėl kultūrinių mainų pašildymas. Tai yra pasirengimas atakuoti amerikietiška scena sovietinėmis meno pajėgomis su tikslu sukelti simpatijų "laimingam sovietiniam gyvenimui". Juk jam, tokiam geram menui ir mokslui, sudavė smūgi žydų emigracijos šurmuliai ir A. Solženicino ištremimas. Savime aišku, kad to paragrafo ženkle ir į lietuvišką išsiviją pūstelės koncertų bei gastrolių alasas.

Dar įdomesnis (ir grasus) ir Naujųjų konsulatų įkūrimo paragrafas. Komunikatas čilba: "Atsižvelgdamos į tai, kad TSRS ir JAV ryšiai intensyviai plečiami ir svarbu toliau plėsti konsulinės santykius, remiantis Tarybų Sąjungos ir Amerikos konsuline konvencija, norėdamos paremti prekybą, turizmą ir bendradarbiavimą įvairiose srityse, šalys susitarė įsteigti papildomus generalinius konsulatų dviejuose trijuose kiekvienos šalies miestuose. Žengiant pirmąjį žingsnį, iš principo susitarta vienu metu įsteigti TSRS generalinį konsulatą New Yorke ir JAV generalinį konsulatą Kijeve. Derybos, siekiant realizuoti šį susitarimą įvyks artimiausiu laiku".

Mes gerai atsimename, kad JAV generaliniskonsulas Leningrade Gary L. Matthews, pernai, spalio mėn. pasitalkinęs JAV konsulą Maskvoje, Steven E. Steiner, neaiškiais, būk tai turistiniais tikslais, landžiojo Vilniuje! Jie užsibuvo ten tris dienas, sovietų spaudai besidžiaugiant jų 'oficialiu vizitu'. Į tą neleistiną JAV konsuliarinio korpuso pareigūnų elgesį Washingtono dėmantavimo nebuvo! Dabar mes nežinome, ar stiegs slaptoji diplomatija tretįjį ar ketvirtą dar, JAV konsulatą Vilniuje?

Mūsų veiksniai neprivalėtų to pavojaus pramiegoti, dėl tarpusavių savo kanonų apkurę.

Sovietinio melo...

(Atkelta iš 2 psl.)

me jis teisus. Yra įdomesnių ir žmogaus kultūrei būtinai naudingų knygų už V. Lenino 'šventraštį'.

E. Mieželaitis žiauriai klaidina, sakydamas kad jo kartos žmonėms už Lenino raštų skaitymą grėsė kalėjimas. Poetas gimė 1919 metais, tad 1933-39 metais jis jau buvo vyras po ūsais, kad galėtų ir V. Lenino knyges pavartyti. Ir jis galėjo tas knyges pirkti, skai-

Pasiekti savo amžiaus šešiasdešimt penkeris metus amerikiniame gyvenime yra reikšmingas asmeninis įvykis. Pagal veikiančius įstatymus, jį pasiekęs žmogus gali iš įprasto kasdienio pragyvenimo užtikrinančio darbo pasitraukti ir, gaudamas valstybinę pensiją, visiškai atsikėti savo ir šeimos gyvenimui, užtarnautam poilsui. Daugelis tuo pasinaudoja ir ima nerūpestingai leisti dienas. Tokio amžiaus šiomis dienomis susilaukė dr. Jonas Balys, žurnalas Naujoji Viltis vyr. redaktorius, pasisakęs aktualiais politiniais, visuomeniniais ir kultūriniais klausimais. Jo straipsniai, kaip taisyklė, visuomet giliai apmąstyti

Dr. Jonas Balys savo darbovietėje, Kongreso Bibliotekoje Washingtone.

tyti, nešioti portfelyje ar po pažastimi laisvai ir netrukdomai. Jis pasiekė Komoditės melus. Ši skelbė tokį pat melą. E. Mieželaitis galėjo matyti, kad jo bendrimo metais Lietuvoje jau siautėjo kontraversiškoji "SSSR kultūrai pažinti draugija". Buvo rengiamos "kultūrinės sovietinės knygos parodos", kur stendų centre stovėjo Lenino ir Stalino knygos. Pačiame Laisvės Alėjos centre buvo sovietinių knygų knygynas, vardu 'Knyga'. Čia, vitrinose, nuolatos kvietė pirkėją Lenino, Stalino raštų leidiniai. Čia buvo galima gauti viską, ką Maskvos leidyklos leido. Rusiškai kalbantieji žydėliai gausiai rėmė knygyną savo lita ir savo pinigais. Prezidento gatvėje buvo kitas stambus Ptaško knygynas. Jame buvo gausu bet kurios Maskvinės makulatūros. Bolševikinių leidinių buvo daug Universiteto bibliotekoje. Atviras, visiems prieinamas stendas buvo "Bolšaja sovietiskaja enciklopedija"! Prie jo nuolatos būriavosi rusiškai skaitą žydėliai – studentai ir šiaip, iš gatvės. Niekas nesidomėjo, kas ten tą "Bolšają Enciklopediją" vartaloja. Kad tik tai kokio tomo nepavogtų!

Tad poeto E. Mieželaičio kategoriškas tvirtinimas, ad "už Lenino veikalų skaitymą grėsėdavo kalėjimas", yra įžulęs melas. Ir koks gi jis buvo komjaunuolis, jeigu tada nežinojo, kur 'ant šaro' galima skaityti Lenino raštus iki raibulio akyse?

Išvada – tos 'laimingos' kartos metais E. Mieželaitis nesirūpino Lenino raštų pažinimu, nesiekė tų raštų, galbūt dar nebuvo rusiškai pakankamai pramokęs?

Tad 'Kauno etiudai' iš pirmo sakinio atrodo 'melo eskizais'. Sukelia didelį nepatikėjimą ir tolesnis jo dėstymas. Gaila, kad nerašo poetas teisybės.

Č. K-nas

DVIGUBA DR. JONO BALIO SUKAKTIS

ALEKSAS LAIKUNAS

paruošti, svariai argumentuoti, tiesūs, aiškūs, daugelio skaitytojų lengvai suprantami. Jie laukiami ir šiltai priimami, kadangi autorius visuomet reiškia savo pastovų tautinį sąmoningumą, kondensuotai išdėstydamas tai, ką daugelis skaitytojų savo sąmonėje jaučia, tik nemoka ar neįstengia taip glaustai ir tiksliai išsireikšti.

Mokslinis studijų ir publicistinis spaudos darbas, o taip pat visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas amžiaus teiktino poilsio nepripažįsta. Todėl ir mūsų suakutinininkas dr. Jonas Balys iš jo nė neketina poilsin trauktis. Tada tuo labiau džiuginantis dalykas, kadan-

daugiau, negu draugovė turėjo oficialių narių, nors tatau tebuvo tik dvidešimtmečio redaktoriaus pirmieji savarankaus žurnalistikos darbo žingsniai. Jautėme ir kalbėjome, kad redaktoriaus, kuris tuo metu buvo Vytauto Didžiojo universiteto trečiojo kurso studentas, humanitaras, laukia didelė ateitis. Ir šiandien, pabrėždami tuometinio stud. Jono Balio spaudos darbo keturiasdešimt penkerių metų sukaktį, galima kartu pastebėti, kad anie mūsų samprotavimai visiškai pasitvirtino.

Dr. Jonas Balys yra tautinės ideologijos žmogus, Korp! Neo-Lithuania filisteris. Todėl visiškai natūralu, kad didžioji jo straipsnių ir studijų dalis buvo per keturiasdešimt penkeris metus skelbta tautinės srovės spaudoje. Bet šiandien tikrai neįmanoma išvardinti visus laikraščius ir žurnalus, kuriuose mūsų suakutinininkas yra bendradarbiavęs ir kuriais slapyvardžiais, be savo tikrosios pavardės, pasirašinėjęs. Jis tikrai nevengė ir kitos ideologijos spaudos. Neveltui savo skaitytojams ji šiltai pristatė Draugas ir Aidai, kada dr. Jonas Balys jau šiam krašte šventė savo keturiasdešimt metų amžiaus sukaktį.

Šiuo metu, be savo mokslinio ir tiesioginės tarnybos darbo, dr. Jonas Balys redaguoja politikos ir kultūros žurnalą Naujoji Viltis, būdamas jo vyr. redaktoriumi ir ruošdamas septinąjį to žurnalo numerį spaudai.

Aukštaitija yra davusi mūsų tautai daug didelių žmonių. Jų tarpe labai ryškia vieta turime skirti ir dr. Jonui Baliui. Trumpai perbėkime jo biografinius duomenis.

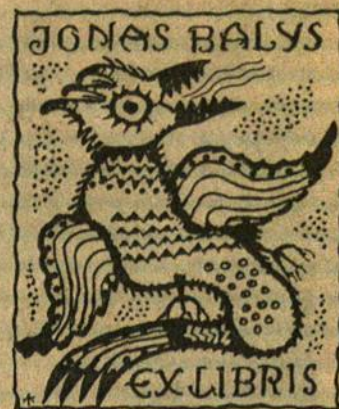
Jis gimė 1909 m. liepos 2. Panevėžio apskr. Kupiškio valsčiaus Kransavos vienkiemy, ūkininkų šeimoje.

Sukaktuvinininko dr. Jono Balio motina, mokėjusi labai daug liaudies dainų, kurias jis užrašinėdamas susidomėjo ir pasirinko etnografinės ir folkloro studijas.

Dr. Jonas Balys su žmona Elena (1973 m.)

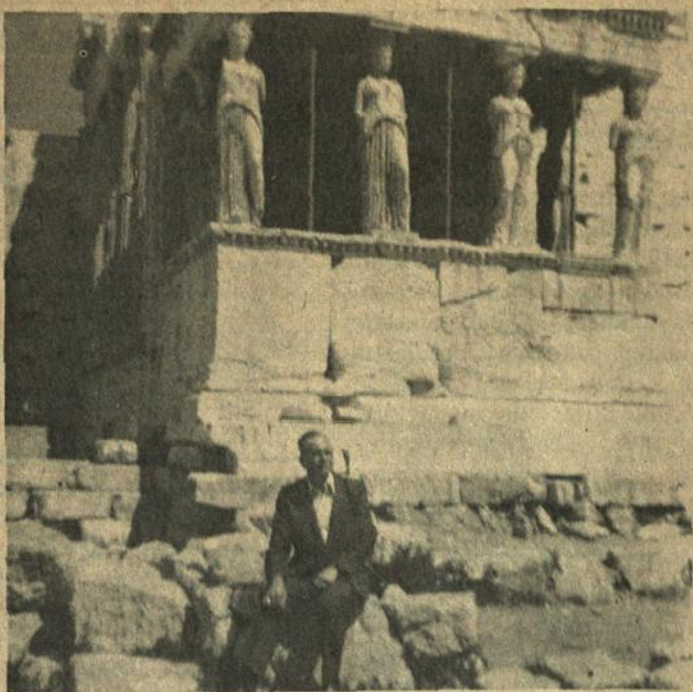
Dr. Jono Balio Ex Libris, darytas dail. A. Tamošaičio.

moje. Didelės įtakos jo būdai ir būsimai mokslinei veiklai turėjo jo motina, mokėjusi labai daug liaudies dainų, kurias užrašinėdamas jis susidomėjo ir pasirinko etnografinės ir folkloro studijas, ilgai pasiekęs šiose srityse tarptautinio mokslo lininko pripažinimą.

1924 m. baigė Kupiškio vidurinę mokyklą, po ketverių metų Panevėžio mokytojų seminariją. Studijavo Kauno, Graco ir Vienos universitetuose. Pastarajame 1933 m. įsigijo daktaro laipsnį ir grįžė Kaunui, 1933-35 m. Vytauto Didžiojo universitete buvo etnikos katedros vyr. asistentu. 1935-1944 m. Lietuvių Tautosakos Archyvo vedėjas. 1942-1944 m. Vilniaus universiteto tautotyros katedros vedėjas ir docentas. 1944-1945 m. Freiburge Vokietijos liaudies dainų archyvo asistentas. 1946-1948 m. Pabaltijo universitete Pinneberge prie Hamburgo ekstraordinarinis profesorius, vokiečių kalba skaitęs paskaitas apie Europos tautų etnografiją. 1948-1952 m. Indianos universitete instruktorius. Nuo 1952 m. apsigyvenęs Washingtono, D.C., trejis metus dirbo Arctic Institute of North America prie bibliografinio projekto, kaip antropologijos tyrimo analizuotojas. Nuo 1956 m. dirba JAV Kongreso bibliotekoje, kiek galėdamas stengdamasis padėti Pabaltijo reikalams. Vienas oficialiųjų jo dabartinės tarnybos titulu yra Baltic Area Specialist. Čia pirmoje eilėje pabrėžtina, kad dr. J. Balio pastangomis buvo surasti ir paskelbti slapieji nacių-sovietų dokumentai, liečią Pabaltijo valstybių okupaciją.

"Kaip atsidūriau Amerikoje, – pasakoja dr. J. Balys, – tai visa istorija. Viena tarptautiniame kongrese Edinburge (Skotijoje) rodos, 1937 m. susipažinau su garsiu amerikiečių folklorininku prof. Stith Thompsonu. Su juo susirašinėjau. Kai atsidūriau Vokietijoje, vėl pradėjau susirašinėti. Jis tada buvo Indianos Universitete dekanas. Tai jis ir pasirūpino, kad Indianos valst. universitetas pasikviest mane iš Vokietijos ir aš tapau Thompsono asistentu. Amerikoje atsidūriau jau 1948 m. spalio mėn. Indianoj praleidau ketveris metus. Padėjau paruošti spaudai antrą leidimą Thompsono kapitalinio veikalo "Motif-Index of Folk Literature" (6 tomai) ir buvau 'bendraautoris' kito veikalo, "The Oral Tales of India" (išsp. 1958). Be to, paruošiau plačius straipsnius anglų kalba apie lietuvių, latvių, estų ir suomių tautosaką ir mitologiją "Funk & Wagnalls Dictionary of Folklore, Mythology and Legend" (2 t., New York 1949-50). Be to, Indianos U-te skaičiau kursus apie Baltijos tautų liaudies kultūrą ir rusų folklorą. Visokiais darbais buvau labai apkrautas, tačiau dar In-

(Nukelta i 4 psl.)

Dr. J. Balys Atenų Akropolyje

DR. JONAS BALYS...

(Atkelta iš 3 psl.)

dianoj būdamas pradėjau leisti "Lietuvių Tautosakos Lobyną".

Kaip mokslininkas, dr. J. Balys yra narys šių pasaulinio garso institucijų: Académie internationale des sciences et des lettres, Paris; International Society of Ethnology and Folklore, Paris; International Society for Folk-Narrative Research, Goettingen; Baltisches Forschungsinstitut, Bonn. Jo biografijas galima rasti, be kitų, ir šiuose leidiniuose: International Directory of Anthropologists; A. Biographical Directory of Librarians in the Field of Slavic and East European Studies.

Gausus redaguotų ar sukurto mokslinių studijų bei veikalų sąrašas daugiau negu kas kita pavaizduoja dr. Jono Balio inasą mūsų tautosakai, etnografijai ir apskritai lituanistikai. 1935-1940 redagavo Tautosakos Darbus. Jo per eilę metų išspausdinta: Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų katalogas, 1935; Tautosakos rinkėjo vadovas, 1936 ir 1940; Lietuvių samojis, 1937; Perkūnas lietuvių liaudies tikėjimuose 1937; Vilniaus krašto lietuvių tautosaka, 1938; Lietuvių liaudies baladės, 1938; Gero ir pikto kova lietuvių liaudies tradicijose, 1938; Griaustinis ir vėlnias Baltoskandijos kraštų tautosakoje, 1939; Klaipėdiškių lietuvių tautosaka, 1940; Šimtas liaudies baladžių 1941; Litauische Hochzeitsgebräuche, 1946; Lietuvių tautosakos skaitymai, 1948; Istoriniai padavimai, 1949; Tautosaka apie dangų, 1951; Dvasios ir žmonės, 1951; Liaudies magija ir medicina, 1951; Lietuviškos pasakos, 1951; Lietuvių tautosakos lobynas, 1952; Parallels and

Differences in Lithuanian and Latvian Mythology, 1953; įsteigė ir suredagavo pirmuosius du Lituanistikos Darbų tomus, 1966 ir 1969.

Etnikos klausimais jis bendradarbiavo Eranos, 1935; Vaire, 1938; Acta Ethnologica, 1938; Scholar, 1947; Schweiz. Archiv. for Volkskunde, 1948; Folk-Liv, 1948; Dictionary of Folklore, Mythology and Legend, 1949-1950; Lietuviškojoje Enciklopedijoje (Kaune). JAV išleistoje Lietuvių Enciklopedijoje dr. J. Balys buvo tautosakos-tautotyras skyriaus redaktorius. Paskutiniaisiais metais jis įvairiuose žurnaluose paskelbė visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių, latvių ir estų) bibliografijų bibliografijas, kurios planuojamos išleisti atskira knyga, ir turi beveik paruoštą spaudai Lietuvių liaudies dainų Amerikoje II tomą (pirmasis išėjo Bostone 1958 m.).

Dr. Jonas Balys yra didelis kelionių mėgėjas. Išvažinėjęs didžiąją JAV dalį, kai tik suranda laisvės nesmes istorines bei etnografines užjūrio šalis, Karibų jūros salose ir vakarinėje bei pietinėje Europoje, jis buvo kelis kartus. Iš tokių kelionių grįžęs, jis jaučiasi pailsėjęs ir kupinas naujų užsimonimų.

Sveikindami mieląjį suakutvininką dr. Joną Balį, nuosirdžiai linkime jam dar daug metų džiaugtis sveikata, o neišsenkančia patvara reikštis mūsų spaudoje ir būsimoms kartoms atverti mūsų tautos dvasinius lobynus, į kuriuos jam raktasuteikė nepriklausomosios Lietuvos mokykla.

SKAITYKITE
IR PLATINKITE
DIRVĄ

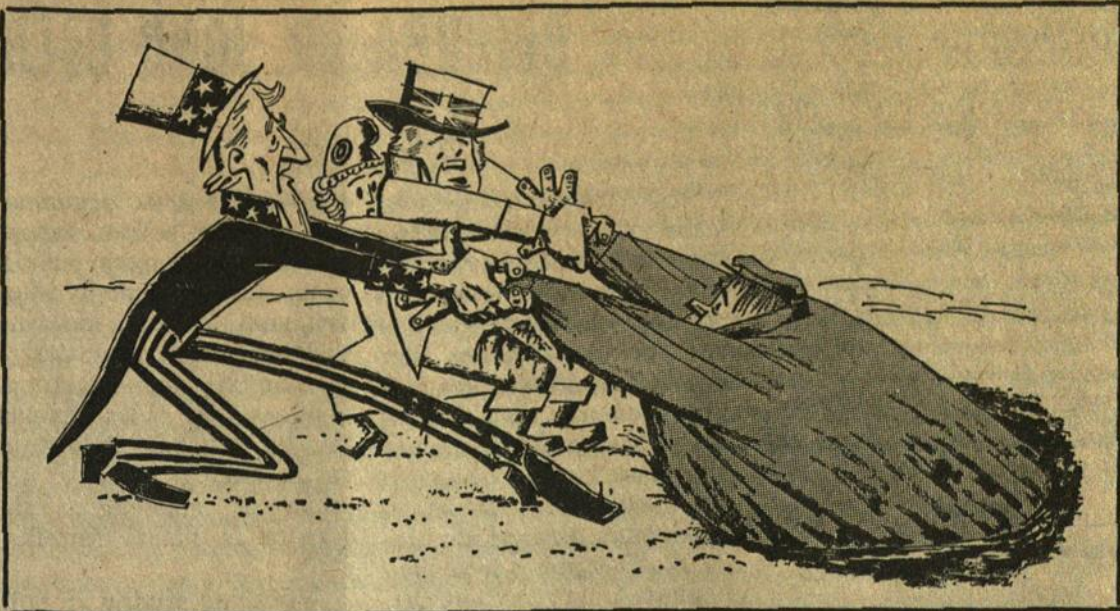
Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

Ne pirmą kartą vakariečiai traukia sovietus iš bėdos...

SPEKTAKLIS JALTOS ŽENKLE (3)

RIMAS DAIGŪNAS

Kaip atrodo, ciniškoje tautų likimo sprendimų filosofijoje bei veikimo praktikoje Pabaltijys? Tai tėra menkutė teritorinė problemėlė. Nenaudinga ir kvaila kortų šulerių tarpe susimūšti dėl centų, kada Visais tamsiais pokeryje juda iš kišenės į kišenę tūkstančiai dolerių.

Si alegorija tapo realybe jau 1941 metais gruodyje, kada į Maskvą atvyko Anglijos užsienio reikalų ministras, konservatorių partijos šulas Sir Anthony Eden. Nors tuo metu Sovietų Sąjunga merdėjo, Hitlerio kariauna skynė pergales, Stalinas išūliai pareikalavo, kad pasitarimų pagrindas yra Edeno užtikrinimas, kad Didžioji karališkoji Britanija pripažįsta sovietinius teritorinius laimėjimus, kuriais Maskva disponuoja nuo 1939 metų rudens.

Edenas atvyko sužinoti, ar Stalinas išjungs į tada vos-ne-vos numatomą Valsybių sąjungą, kuriai vėliau užkrovė kvailoką United Nations etiketę. Stalino terorizuojamas Edenas išsisuko nuo tiesioginio atsakymo: esą, tokiems pareiškimams jis neigalios. Tačiau tas 'išsisukimas', be atvirai tarso 'ne', jau tapo puse pripažinimo. Jau paaiškėjo Maskvai, kad Pabaltijys yra pasitarimų objektas ir nelaikomas sovietiniu karo grobiu, kuris, karui pasibaigus, gražintinas Pabaltijo tautoms.

Stalinas sutiko remti Jungtinių Tautų projektą. Maskvoje buvo sudarytas ekspertų ir 'specų' sinedrijonas, kuris turėjo atrasti formules, naudingiausias Sovietų Sąjungai veikti Jungtinių Tautų apimtyje. 1942 metais į Washingtoną atvyko Litvinovas ir pasirašė atitinkamą deklaraciją. Tai jau buvo pusė sovietinio laimėjimo. Po 1939 metų rudens savo nepriklausomybę praradusios valstybės deklaracijoje neregūravo. Atlanto Chartos teiginiai buvo sutriuškinti. Jungtinių Tautų organizacija apėmė valstybes, kurios suverenios arba tariamai suverenios pokariname periode. Šaltojo karo metu Maskvos sustiprinta propaganda Afrikoje teikė vilčių sovietams įvilkti į Jungtinių Tautų sąstatą tuzinus prosovietinius orientuotų Afrikos negrų valstybių. Į istorines valstybines tradicijas Europoje tapo ne mada žiūrėti. Status quo Europoje palengva tapo įstatymu ir diktatu. Pabaltijys pateko po to principo giljotina.

Tuo tarpu Churchillis, sukuręs 'geležinės uždangos' terminą, sovietų tebelaikomas savo priešu, vis dar nenorėjo sutikti su žiauria pokarine realybe, kad Didžioji Britanija tapo išguita iš didžiųjų valstybių tarpo. Pasaulį jau rikiavo dvi viršgalybės, pasidalinusios

visą planetą savo įtakų sferomis. Churchillis prisiminė Atlanto Chartą, kurią jis ir F.D.R. paskelbė dar taip neseniai, 1941 metais rugpjūčio 14 d. ant bangaujantio vandenyno. Tame patetiškame pareiškime JAV ir Didžioji Britanija pasisakė nesiekiančios teritorinių laimikių, nepritariančios teritoriniam pakeitimui, jeigu toks neatitinka tautų laisvai pareikštai valiai. Buvo ir daugiau perdėm humanistiškų užtikrinimų. Ši pareikšima pasirašė sovietų pasiuntinys Maksimas Litvinovas (Meire Henoch Wallach-Finkelšteinas) dingęs iš sovietinės apyvartos 1951 metais, stalininių čistikų siaulyje. Kodėl gi jis pasirašė tokį, atrodo rėš sovietinius teritorinius grobimus nukreiptą dokumentą?

Atlanto Charta, kuri tapo Jungtinių Tautų tverybės baze, nekalba apie tautas bei valstybes, netekusias savo laisvių bei nepriklausomybės prieš 1939 metų rudėnį. Bendrus, platoniškus pagaidavimus ta Charta nukreipia į ateitį, 'užmiršdama' netolimą praeitį. Mūsų tarpe vyrauja išitikinimas, kad Atlanto Charta gina mūsų nepriklausomybines tezes. Nevisai taip. Iki 1939 metų nugalabytos valstybės neginamos to dokumento paragrafų. Todėl ir M. Litvinovas tokį pasirašė. Kas išgrandė preciziją iš teksto, kas paverstė tą tekstą visai išaiškinamu? Savaimė aišku, kad tai padarė galybė, kurios malonaus parašo ieškojo Edenas Maskvoje.

Tad Churchillis viešai pareiškė (1942), kad Pabaltijo pavergimas nesuderinamas su Didžiosios Britanijos orumu. Už poros mėnesių (1942, kovas) Churchillis pakeitė savo nuomonę. Priežastis? Kremliaus protestas ir 'politikos relaybė'. Politinė britų etika tapo 'etika'.

Garsusis Nobelio taikos premijos laureatas, JAV valstybės departamento sekretorius Cordel Hullis buvo kitos nuomonės. Dar Teherano konferencijos metu jis nesusigaudė ir praleido pro akis sovietams naudingas ateityje nuolaidas. Lyg pramatydamas ateityje vis grąsiau augšančius sovietinius ragus, Hullis stengėsi kaip nors, tiksliai kaip nors, akcentuoti Pabaltijo statusą, kaip karo grobį, ne legalizuota teritorine aneksija. F. D.R. buvo kiek kitos nuomonės. Jis buvo linkęs į kompromisą. Tvirtina istorikas George von Rauch: Rooseveltas palaikė Churchillį (sutikusį su okupacija) tiksliai tada, kada buvo išderėta laisvos emigracijos teisė tiems pabaltiečiams, kurie nesutinka su sovietine aneksija.

Atrodo, su šiuo tragiško cinizmo periodu sutampa ir Amerikos Lietuvių Tarybos

baltijo ir altruistiškai besirūpinančius savo 'Old Country' problematika.

Prieš akis buvo karas, Normandijos pliažų žudynės, Londono naikinimas V-1 ir V-2 raketomis. Prieš akis buvo nebūto iki šiol kraujingumo karas, kurį pagimdė sena ir pakvaišusi savo reparacijų hipertrofija Versalio sutartis. Pabaltijys, jo sąstate ir Lietuva, tebuvo tos nelemtos sutarties priedeliai... Rinktiniausiai Londono juvelyras kalė auksinį kardą, viduramžinių kryžiuočių kardų repliką. Tą kardą, vėliau, Churchillis nuvežė Maskvon ir iškilmingai įteikė maršalui Stalinui.

Pabaltijo okupacijos faktas kažin kaip pripuolamai, likiminiai-palankiai, ilgam ta po užkonservuotas iki finalo neprivestų nutylėjimų Pomėjoje. Ir iš tikro, Pabaltijo problema dabar kaip archeologiniai kasinėjimai: kol jos neieško, ji akių nesvilina; kai pakasinėja tarptautinių politinių niekšybių griuvėsiuose – Pabaltijo okupacija stebina savo išsilaisvinimo tiesa. Toks yra dabar kiekvieno doresnio politiko nusiteikimas.

(Bus daugiau)

ELECTRONICS. Expanding biomedical electronic firm needs individual with sound background in electronic instrumentation, fundamentals. Some medical and clinical lab instrumentation experience helpful. Must know solid state well. To work in shop and health institutions in Delaware Valley. Excellent fringe benefits. Call 215-745-1010. (53-57)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7½% — 4 metų su \$10,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6¼% — 1 metų su \$1,000, minimum.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.
Juozas Gribauskas, vedėjas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

ISTORIJŲ TEMOMIS

Vaikams nereikia istorijų. Vaikams užtenka pasakų. Suaugusieji mėgsta istorijas. Čia tau vyras per naktį užsibūna 'posėdžiuose'. Ten tau žmonelė pernuogai pradėjo laisvintis iš švento šeimos rato. Kas draugiškame pobūvelyje, piknikelyje ar po patriotinio susirinkimo nepastatys ausų, nugirdęs diskusijas apie tokias istorijas?

Esama ir stambesnio kalibro istorijų: ana va -- Lietuvių Fondo Tarybos ir Valdybos istorija. Šios šlovingos įstaigos pasamdė Davidą Fainhauzą parašyti Lietuvos istoriją.

Anuo metu rusai įsivėlė į istoriją, pakvietė variagus kurti Rusijos istoriją. Paprašė rusai variagu: "At-eikite, susimildami, pas mus kunigaikštai, mus valdyti". Dabar lietuviai istorikai paprašė: Davidai, susimildamas, parašyk tu mums mūsų istoriją".

Iš tikro, istorija mums, žūt būt reikalinga. Turime dr. V. Sruogienės 700 puslapių Lietuvos istoriją, L. Enciklopedijos XV tomo 400 puslapius, skirtus Lietuvos istorijai. Bet istorijų istorija visad tvirtina, kad istorijų niekad nebus per daug. Lietuvių Fondas įrodo, kad istoriją sukurti nėra sunku. Reikia tam mažos sąlygos -- atliekamų pinigų. Kam sukti galvą su mūsų politinių problemų veikalais angliškai? Žurnalistai skiria premijas laisvųjų rašytojams. Išleisdinkim veikalą apie Lenkijos - Lietuvos bajorų seimelius lietuviškai! Štai kur dienos aktualybė, įrankis kautis dėl brangios Tėvynės laisvės!...

Lengva įsivelti į istoriją. Ir kodėl Lietuvių Fondo Taryba ir Valdyba neužsako kokiam istorikui iš Sudano ar Singapūro parašyti aktualią "Lietuvių Fondo Tarybos ir Valdybos istoriją"? Juk kiekvienas kitatautis, net sudanietis ar singapūrietis, parašys tokią istoriją už amerikiečių doleri, kad ir kaip infliacijos apgraužta.

Su variagais rusai nepražuvo, nepražūsime ir mes, iš-eivėlių tauta!

SPAUDOS VERPETUOSE

Bolševikai užstoja
"Tėvų namelius"

Prasti tų vaduotojų po-pieriai, jeigu kelios nuo-traukėlės išgąsdino, kuriose nėra nieko, išskyrus tiesą iš tarybų Lietuvos...

S. Katys
Laisvė, Nr. 24

Prie šnipo J. Mikuckio
biografijos

Poetas ir kalėjimo viršininkas Juozas Mikuckis nušovė prie "Metropolio" durų savo konkurentą.

E. Mieželaitis
Pergalė, Nr. 4

Virš-anonimiškumas

Drauge (Nr. 140) buvo atspausdintas ilgas straipsnis antrašte "Lietuvių vienybę trukdo anonimiški skundai ir rašiniai". Tenka pasakyti, kad to straipsnio autorius pats pasirašė anonimu.

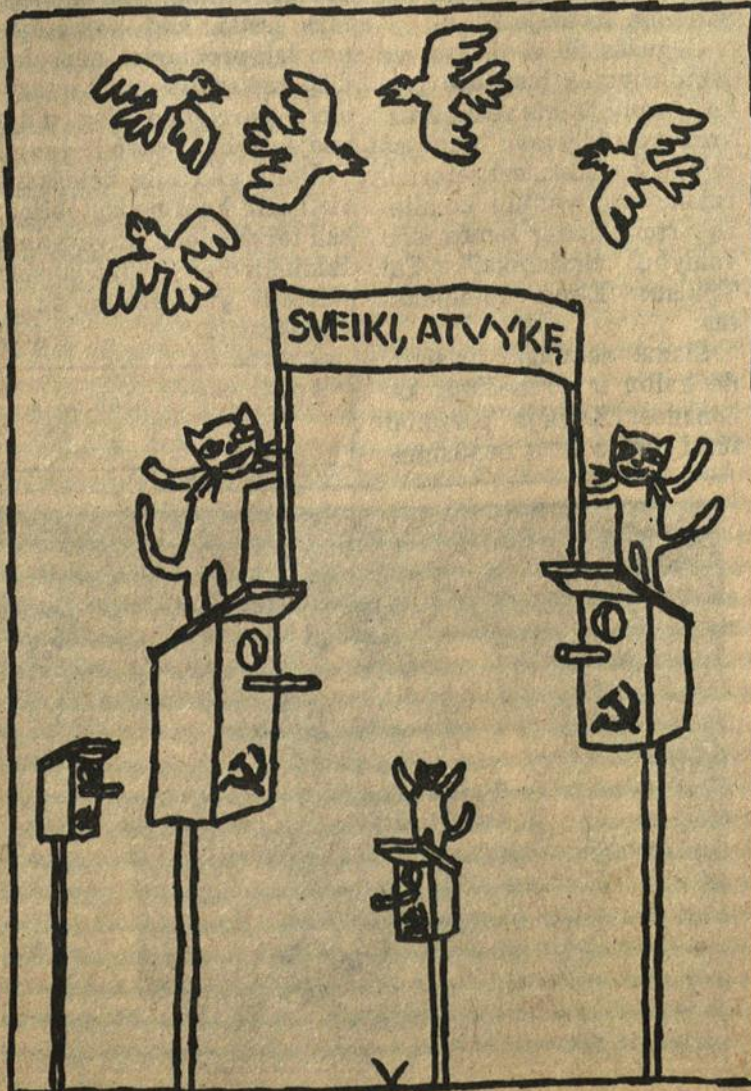
A. Kelmūtis
Naujienos, Nr. 152

V. Alseika neužmiršta
buržuazinių pavadinimų

Koncertai Vilniuje rengiami netikėtai Gorkio (buv. Aušros vartų) gatvėje, bet ir Paveikslų galerijoje (buv. Katedroje).

V. Alseika
Laisvė, Nr. 23

Vilniuje pradėjo veikti visokeriopie šešių savaičių kursai, skirti lietuvių jaunimui "iš kapitalistinio užsienio".

Atskrenda buvusių Dievo paukštelių išperėlės į sovietinius inkilėlius...

Čia priejo Kadziulis ir tarė

-- Kodėl turime daug mišrių santuokų? -- nudejavo susirūpinusi moteris.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- O gi todėl, kad išeivių tautos atžalėlės nesusikalba lietuviškai.

-- Ar sekmingai veikia JAV LB Garbės teismas? -- pasiteiravo bendruomenininkas.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Išrinko teisimą tai: du nariai New Yorke, du nariai Chicagoje, vienas narys Washington, vienas narys Bostone. Kai išpuola teisėjauti, sueina, pasitaria, čerkutę aperččia.

-- Gerokai pabrango dabar statyba, -- nusiskundė žmogelis.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Statyti namų dar nestojto. Pavyzdžiui Tėvų brangiems nameliams Lietuvių Fondas išleido dvyliką tūkstančių dolerių.

-- Mūsų bendruomenės rinkimuose dalyvavo 1% išeivijos, kaip mūsų tėvynėje?

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Kai rinko ten i Aukščiausiąją sovietinę tarybą ok. Lietuvoje balsavo 99,98%, ok. Latvijoje -- 99,99%, ok. Estijoje -- 99,96%. Už neaktyvų balsavimą estai gavo velnių.

-- Kada pasibaigs ta prakeikta detentė su sovietais? -- suriko nekantrus patriotas.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Kada žaidimas detente sovietams nebus naudingas.

TRADICINĖ DEGTINĖLĖ GENEOLIGINIAME MEDYJE

Mano sūnus Vilnius dažnai niūniuodavo, pamėgtą dainą apie žuvusį lakūną. Atmintyje liko tik paskiros eilutės: "Na parašiuote s tovo svieta bočionok vodočki spuščiu..."

(Iš rusų kalbos: "Su parašiuotu iš ano pasaulio aš nuleisiu statinaitę degtinėles...")

Justas Paleckis
Literatūra ir menas, Nr. 19

Apie šėtono aniolėlius

Jeigu į šeimą įsimašo šėtono iškamša, tai atsisveikinkite tėveliai su sūneliais ir anūkėliais... Mieli tėveliai, apsisaugokite "divarsinių". Jos yra tikri "šėtono aniolėliai".

Onutė
Naujienos, Nr. 145

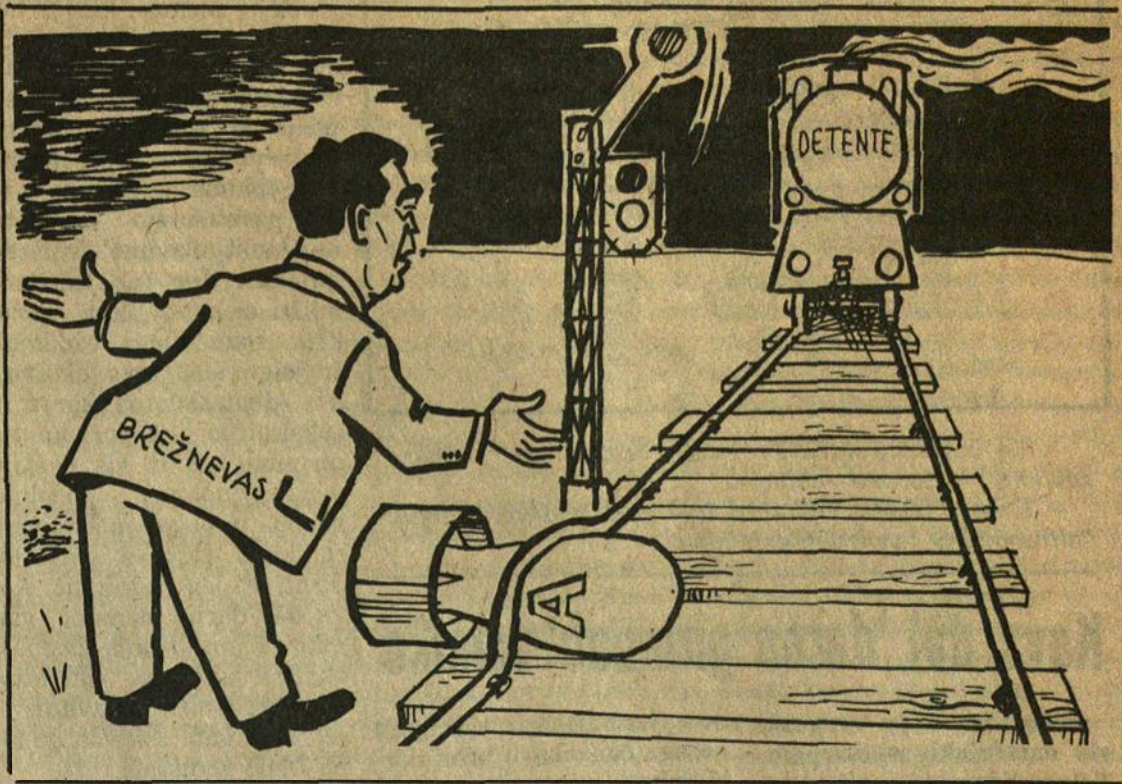
Kur mano kelnės?

-- Alio! Milicija! Vakar, guldamas, pasidėjau ant suolo kelnės. Atsibudau -- kelnų nėra!

Atsako milicija:
-- Pasiklausk žmonos, gal ant tvoros padžiovė.

K. Adomaitis
Valstiečių Likraštis, Nr. 15

Tradicinis sutarčių 'komentavimas'

...Pasižadėjau amerikonomams, kad nesprogdinsiu atomo po žeme, o kas uždraus pakišti A-bombą po Detentės bėgiais?...

Jų pačių akimis

Vytautas VEBLAUSKAS

Socialistinis lenktyniavimas:

žmonėms -- vandenėlis paskaitoje apie marksizmą.

sau -- "Dar po vieną" taurelės bolševikiniam budrumui išlaikyti...

KOMUNIZMO STATYBOJ

Dažnas traktorius iš remonto į namus važiuodamas, visas veržles pakeliui išbarsto.

M. Dalba
Valstiečių laikraštis, Nr. 63

Kvislingų organai suteikė Laisvės redaktoriui Antanui Bimbai "LTSR nusipelnusio žurnalisto garbės vardą".

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

ODĖ NUSIPELNIUSIAM PROSOVIETINIŲ KVISLINGŲ SPAUDOS DARBUOTOJUI

Bučiuk, Antanai, Maskvos nagaiką -- Per tą nagaiką esi 'iškeltas'. Dabar, pralenkęs 'Keleivio' Maiką, Galėsi juokint per 'Laisvės' špaltas.

Kadais giedojai, kaip Kremliaus kielė, Kad Adolph Hitler mums žada gėrį, Nes Kremlį Stalin jam tostus kėlė, Už jo sveikatą šampaną gėrė.

Kadais sakei mums: nereik kolchozų! Juk taip Paleckis klaidino svieta. Paskui, pakeitęs desetką pozų, Jau neklaidingą skelbei sovietą.

Kadais tylėjai, kai 'čistkos' šaudė Kapsuko žmoną ir Angarietį -- Paskui vaidindamas 'darbo liaudį', Juos puolėi šlovint, vainiką dėti.

Aure, maskvinė ten balalaika -- Pagal tą čirpsnį partiečiai šoka. Artraičio gėla senam ne baika -- Bet šok kaip šokės jiems kazačioka.

Sovietinė pedagogika

Seniai visiems turėtų būti žinoma, kad direktorius

jokių gairių neduoda, o apie pedagogų darbą sprendžia iš žmonos informacijų.

S. Abukas
Tarybinis Mokytojas, Nr. 99

Apie citatų meną

Pavojinga cituoti iš kepurės. Geras kunigas ir labai gerai žinodamas šv. Raštą, pasitikirina.

V. Trumpa
Akiračiai, Nr. 3/57

KLAUDŲ POTVYNIS

Klaidų žodyne liko ir taisytų ir netaisytų. Jų įsiveisė net į klaidų atitaisymą.

Gražvydas Kirvaitis
Kultūros barai, Nr. 1

Paskaitininkas Erodas

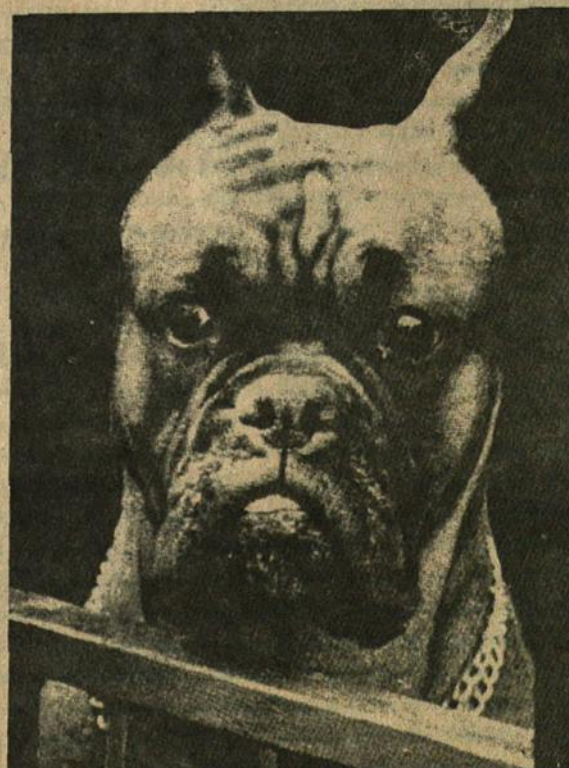
Ar ne Erodas yra tas Jau-nimo Namuose kultūriniam penktadienyje nuolat cigarečių iš burnos nemetęs paskaitininkas, kada jau ir taip ten žmogus žmogaus nemato per dūmus?

J. Adomavičius, M.D.
Naujienos, Nr. 304

Smarki sovietinė mokytoja

Mane sužalojo mokytoja M. V. ir piršto gale, vidinia-me krašte yra violetinės spalvos kraujosruva 1x0,5 cm. dydžio.

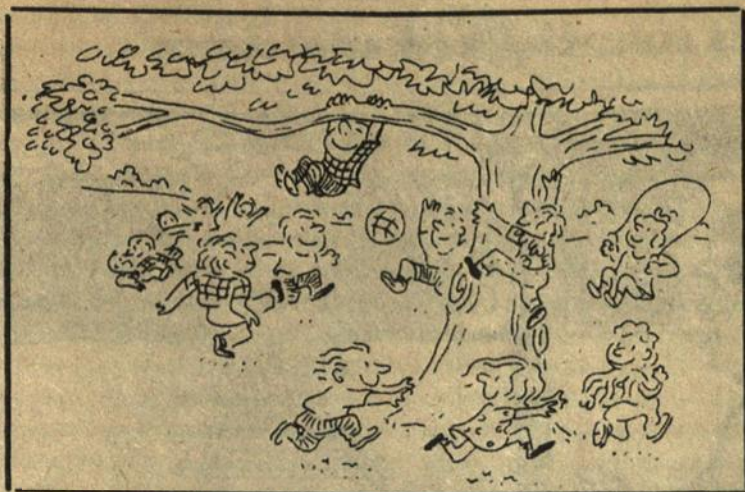
S. Abukas
Tarybinis mokytojas, Nr. 84

Drausmės sargyboje

Aš nekaltas, mieli žmonės, Už 'Akiračių' terliones -- Tai redaktoriai apžlibę Tokią vaikšnojia šunybe!

(Taip pasiteisino 'Akiračių' buldogas dėl T. Ženklio "snieckomanijos")

— Šie vaikučiai nulietuvėjo. Jie žaidžia amerikonišką žaidimą: "cops and robbers".

— Tamsta klysti. Vaikučiai žaidžia lietuvišką žaidimą: "altininkai ir bendruomenininkai".

Kova dėl 'darbo pirmūno' vainiko

Bolševikai bijo tarpusavio darbininkų solidarumo. Toks solidarumas gali darbininkus jungti, burti ir pasipriešinti režimo išteigiam išnaudojimui. Todėl režimas rūpestingai diegia darbininkų tarpe tarpusavio antagonizmą ir nepasitikėjimą vienas kitu. Toks darbininkų skaldymo metodas veikia dideliuose ir mažuose kolektyvuose. Iš senų graikiškų mitų žinomas skaldymo ir erzelio pavyzdys. Trims deivėms buvo įmestas obuolys su provokuojančia etikete 'gražiausias'. Deivės susikivirčio: kuriai jų skirtas obuolys...

Tokį nesantaikos obuolį bolševikinis režimas įmeta į kiekvieną darbo kolektyvą. Ant to bolševikinio obuolio etiketė: 'darbo pirmūnas'. Tokiam rezervuotas didesnis atlyginimas, pašlovinimai, partijos respektas ir kitos sovietinės buities privilegijos. Į darbininkų gyvenimą grąžinama ta jų praieikta sistema, kurios sąlygose darbininkas pastatomas prieš kitą savo vis didinamomis darbo normomis. Sistema, prakaito, jėgų išsekimo ir išnaudojimo, kurią pav. Amerikoje seniai išgijo iš praktikos, Sovietų Sąjungoje veikia didesnei darbo žmonių eksploatacijai pasiekti.

Nenuostabu, kad dėl 'pirmūno' ar 'pirmūnės' titulo darbininkai varžosi tarp savęs, nesuvokdami kad ši eksploatacijos sistema yra jų išnaudojimo sistema, kelias į vergiją. Režimui rūpi sukurti 'pirmūnų' grupę ir pagal jų išdirbio normas varyti kitus darbininkus. Tokiai nešvankiai sistemai esant, savaime aišku, ir būdai pasiekti 'pirmūno' titulą sukurti ir nešvankūs.

Dar Stalinui valdant buvo sufabrikuota anglių kasėjo Stachanovo pasaka: esą, jis per vieną pamainą padarė 300% normos! Iš tos pasakos ilgainiui išsivystė varžybos tarp darbininkų, tarp darbo kolektyvų, tarp kolchozų. 'Pirmūno' sistema pavirto vaidinimu, kur vie-

nas darbininkas varžybu botagu čaižo savo brolių darbininką.

Štai, 'Valstiečių laikraščio' bendradarbis A. Čekys (Nr. 69) dėsto kuriais nešvankiais būdais gaunamas 'pirmūnės' titulas. Jis rašo apie melžėjas. Utenos rajone viena melžėja pripildavo į dienos primilžį slaptai atnešdama savo karvutės pieną, kad tiksliai jos primilžis pralenktų kitų melžėjų primilžio normas. Ši melžėja turėjo sodybinį sklypelį, išlaikė savo karvę. Dėl 'pirmūnės' titulo masinimo ji atėmė savo karvės pieną nuo savo vaikų, pylė tą pieną į kolūkinį karvių primilžio bido-

na, kad tiksliai pralenktų savo bendradarbes. Antai — aš moku primelžti daugiau!

Korespondentas nurodo kitą kovos dėl 'pirmūnės' pavyzdį. Čia melžėja "stengėsi kiekvieną kartą paslapti išsirinkti savai karvių grupei geresnių pašarų. Ir vakarais užtrukdavo, kad galėtų išgraibyti iš kitų edžių runkelius".

Dar kitur — melžėja išgijo kolūkio zootechniko malonę. Tai melžėjai zootechnikas "skyrė geriausias karves".

WANTED JOURNEYMAN

or

1ST CLASS SKILLED

TOOL & DIE MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Plastics experience preferred. Hourly wages based upon skill & experience. We have a very busy shop servicing the in-house repair required on thermo-plastic & thermo-set molds. Benefits include vacations, hospitalization, paid holidays, etc. Planning a move? Let's talk! Apply call or write

NORWESCO, INC.

North Oak Rd.

Plymouth, Indiana 46563

219-936-4093

(53-37)

WANTED 1ST CLASS SKILLED

HAMMER DRIVER

Experienced required. Full time permanent employment. Standard benefits.

Apply in person

STANDARD COMPOSITE DIE

233 DUBOIS

DETROIT, MICH. 48207

An Equal Opportunity Employer (51-55)

Šitokiu būdu susidarė "pirmūnės melžėjos". Pagal tu melžėjų normas, kurios buvo paprastas blefas, skatino kitas moteris dirbti, stengtis tiek pat išspausti pieno iš kolūkinų karvių. Moterys buvo suvaromos į "gamybinius mitingus". Čia jos pasirašinėjo "socialistinių lenktyniavimų" išpareigojimus. Jos žadėdosi primelžti tiek pat litrų pieno, kiek rodė blefo rodikliai! Ir jeigu šios trys blefininės "demaskuotos" šimta ir tūkstančiai nedemaskuotų pirmūnų vis ir vis nešioja privilegijuotus "pirmūnų" vardus ir pagal jų blefinius rodiklius žmonės verčiami dirbti iki jėgų išsekimo. Kova dėl 'darbo pirmūno' vainikų demoralizuoja žmones, skatina sukčiauti, ugdo stiprų antagonizmą savitarpui. 'Pirmūnų' sistema gamina blefo rodiklius.

Vilniuje smarkiai rėkia apie 'darbo tematiką' meniškose apybraižose. Tam reikalui rašytojus grūda provincijon susipažinti su žemės kurmiais, su kolūkiečiais. Iš tikrųjų, kuris iš komandiruotų rašytojų pastebės 'kovos dėl darbo pirmūno' komitragediją. 'Valstiečių laikraščio' korespondentas atsargiai apie tai pakalbėjo... (bio)

PIKTŽOLIŲ BEIEŠKANT

Tas biurokratijos aparatas, apsidėjęs kiekvieną sovietinės produkcijos šaką, visu savo ėdrumu alina sovietinius pavaldinius. Kur stebėtojas mestų žilgsnį, visur ant vieno dirbančiojo pečių sėdi keliolika dykūnų. Šios režimo pagimdytos

Senosios kartos Clevelando lietuviai praeitą savaitę aplankė lietuvių kultūrinį darželį ir nusifotografavo prie Maironio paminklo. Lietuvių darželis, kaip ir kitų tautybių, smarkiai apleistas, paminklai akmenimis apdaužyti ir vargu, dėl pablogėjusio rajono, kur siaučia kriminalinis elementas, bus galima tuos darželius atstatyti, kaip jie buvo planuojami juos steigiant. Gal vertėtų bronzinius paminklus, kol jie dar neišvogti, perkelti į saugesnę vietą. Nuotraukoje darželio lankytojai su Sadausku, vienu iš steigėjų šio darželio. V. Bacevičiaus nuotrauka

erkės parazitauja sovietinės santvarkos palaimoje.

'Signalai iš vietų' ši pavasarį pranešė, kad neįprastai užgožė laukus piktžolės.

Šiais metais iškilo specifinė pasėlių priežiūra. Anksčiau pasėta, anksčiau ir piktžolių šulaukta. Laisvojo ūkininkavimo sąlygose ūkininkas neprileidžia iki katastrofiško piktžolių atžėlimo. Iš rudens laukai perariami, Pavasariop piktžolių daigai sunaikinami. Tokiam darbui tinka mechaninės ir chemiškos priemonės. Ūkininkas gerai numano, kaip elgtis, kaip neleisti piktžolėms bujoti jo laukuose. Žemės ūkio kooperatyvai, specialios įstaigos, tuoj pat,

Hartfordo skautai, ramovėnai ir kiti dalyviai šv. Mišiose minint baisiojo birželio sukaktį.

vietoje, patalkintų į tokia bėdą įkliuvusiam artojui.

Laisvoje Lietuvoje nė negirdėta, kad gaspadoriai verktų dėl piktžolių. Tokios problemos iš viso nebūta.

Kitaip ūkiuose, kur žemė 'visų ir niekieno'. Kolektyvinis ūkininkavimas nerodo geresnės žemės priežiūros. Čia daug apsilėidimo, nenoro dirbti, išsisukimų nuo pareigos ir darbo. Kada 'privatus sklypas' neša didelį derlių, kolektyvūs laukai laiko gana prastoj formoj. Mat 'privatininkų sklypeliai' neturi piktžolių.

Piktžolėms galingai įžengus į sovietines žemes sudarė sukruto visa biurokratinė mašinerija. Šaukiami posėdžiai, organizuojami seminarai. Vėliau pradės savo tarpe ieškoti, kas kaltas dėl piktžolių invazijos?

Gegužės 29 d. Dotnuvos žemdirbystės institute įvyko "respublikinis seminaras, kuriame dalyvavo partijos rajonų komitetų sekretoriai, rajonų vykdomųjų komitetų pirmininkai ir žemės ūkio valdybų viršininkai". Tai Vilniaus Eltos komunikatas.

Šiame seminare pasigirdo kalbų ir pranešimų kanonados. Kalbėjo partiniai tūzai, nei a ir b nenusima-

na apie žemės ūkį, cheminę jo specifiką, apie piktžolių naikinimą. Tačiau tie tūzai garsiai ir grasinančiai kalbėjo apie penkmečio plano galimą susverdėjimą, jei kažin kokie kiti specialistai neišnaikins piktžolių. Paskui pradėjo kalbėti žinybų tūzai, užtikrindami partinius tūzus, esą: piktžolių invazija pastebėta, naikinimo chemikalai užsakyti, bet — chemikalų gamyklos delsia, nepristato, mažai teikia ... Paskui pasigirdo visas pasiteisinimų choras. Kalbėjo Paruošų ministras, Vandens ūkio ministras, plano komisijos pirmininkas ir jo pavaduotojas, profsąjungos respublikinio komiteto pirmininkas, ūkio technikos susivienijimo pirmininkas...

Į tokį seminarą pakliuvus kalbėti būtina. Tas kalbėjimas įrodo, kad kalbėtojas pro šalį problemos nepraleidžia, bet su visu aukšto tarybinio pareigūno šiuo dalyvauja darbe ... savo liežuviu. Šitaip piktžolių beieškant vis kažin kaip nepastebima, kad tarybinio ir priverstinio ūkininkavimo pikčiausios piktžolės yra režimas su jo biurokratija. (zž)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Grupė Pittsburgho lietuvių birželio 1-2 d.d. lankėsi Dayton, O. tarptautiniame festivalyje. Ta proga dalyvavo pamaldose šv. Kryžiaus lietuvių parapijos bažnyčioje ir nusifotografavo prie trijų kryžių. Ši grupė jau antrą kartą lankosi Dayton ir Pittsburgho lietuvių kolonijoje yra labai aktyvi. Nuotrauką atsiuntė Margie (Ziaukas) Turner.

Tapkite knygos 'TAUTINĖS MINTIES KELIU' mecenatu ar rėmėju

----- I š k i r p t i -----

AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINEI SĄJUNGAI
87-80 96th St.
Woodhaven, N. Y. 11421

"Tautinės minties keliu" knygą užsiprenumeruoju kaip

- ☐ mecenatas\$100.00
☐ garbės prenumeratorius\$ 50.00
☐ prenumeratorius rėmėjas\$ 20.00

(Čekius rašyti National Lithuanian Society of America, Inc. vardu).

Priedu čekį sumoje \$.....

Pavardė ir vardas

Adresas

New Yorko priešmokyklinio amžiaus vaikų darželio 'Gintarėliai' auklėtiniai. Iš kairės: Darius Stankūnas, Marius Marijošius, Antanas Kulys, Dainius Marijošius, Aras Ulėnas, Jonukas Tauras, Laura Bilėnaitė ir Vincas ir Tomas Giedraičiai. Darželio auklėtiniai renkasi kas savaitę Jono ir Nijolės Ulėnų namuose, ir žaidimai vyksta vadovaujant muzikei Nijolei Stadalnikaitei-Ulėnienei.

Atostogautojai Putnamo seselių sodyboje. Iš kairės: Matejūnienė, Gradinskienė, sesuo M. Aloyza, Šimaičiai ir Kriščiukaitienė.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

● ALTS-gos Clevelando skyriaus gegužinė Dirvai paremti, turėjusi įvykti rugpjūčio 4 d. nukelta į rugpjūčio 25 d., sekmadienį 1 v. p.p. Iyys East Shore Park klubo patalpose prie Erie ežero (Nauj. parapijos rajone). Įėjimas iš East Park gatvės galo.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

● LKVS RAMOVĖ Clevelando skyriaus rengta gegužinė, žurnalui KARYS paremti praėjo su dideliu pasisekimu. Pastitakius labai gražiam orui rengėjai vos spėjo aptarnauti gausiai susirinkusius svečius bei viešnias.

Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems už atsilankymą. Ta pačia proga nuoširdžiai dėkojame p. I. Plechavičienei, A. Jonaitienei, M. Smelstoriui, S. Astrauskui ir Kario redakcijai už aukas loterijai.

Štai tie laimingieji: po

Juratė Koklienė atskridusi iš Kalifornijos į Clevelandą su vaikais Audre 7 m. ir Vainiu 5 m., paviešėti pas savo tėvus Kazimierą ir Aleksą Laikūnus, lydima tėvelio red. Alekso Laikūno aplankė Dirvą ir, susižavėjusi pernai įsigyta nauja rinkimo mašina, ėmė nuo savęs ir savo vyro inž. Vito Koklio auką 20 dol. Nuotraukoje Juratė Koklienė su vaikais Audre, Vainium ir tėveliu red. Aleksu Laikūnu prie rinkimo mašinos.

knygą laimėjo, I. Verbyla, L. Kazis, J. Krygeris ir p. Karklius.

Po bonkų: V.O. Geležie-
nė ir Kijauskienė, Tortą B. Paulionis. Kario metinės prenumeratas K. Gaižutis, Ješmantas ir E. Malskienė.

Clevelando Ramovėnų choro nariai, nuotaikingai vaišinosi ir dainavo globojami M. Smelstoriaus.

Prie baro sąžiningai svečius aptarnavo J. Žagarskas, I. Visockas ir P. Jurgutavičius.

Tad dar kartą visiems ir visoms nuoširdūs lietuviškas ačiū.

Skyriaus Valdyba

● SLA 14 KUOPOS narių susirinkimas kviečiamas rugpjūčio 4 d. Lietuvių namuose. Darbotvarkėje svarbesniųjų dienos reikalų aptarimas ir vykdymas. Kuopos atstovo Iždo Sekretoriaus Povilo P. Šukio išsamus pranešimas apie Seimo eigą.

Sekantis SLA 14 Kuopos narių susirinkimas įvyks tik-tai spalio 6 d.

● Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

Šiaurėje nuo Lake Shore, Nauj. parapijos rajone, 3 miegamųjų kolonialinis, valgomasis, puiki virtuvė, įrengtas sklepas, gražus sklypas. Privilegija parku. Virš 20,000. Skambinti 531-3352

● Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

FOR SALE

Tavern D5. Livin quarters. Everything like new. Euclid, Ohio area. Good business.

GEO. KNAUS Real Estate
481-9300
(53-58)

20 MACHINISTS
NEEDED AT ONCE
Day and Night Shift
O.D. AND I.D. GRINDERS
REISHAUER OPERATORS
SPINE GRINDERS
GEAR CUTTERS
INSPECTORS
(In-process and final)
LATHE HANDS
H.C.T. CHUCKER OPERATORS
Must do own set ups
Experienced help only. We have a signed four year contract with a leading aircraft engine manufacturer. Top pay and fringes including. Blue Cross, Dental Plan, etc., in a completely modern air-conditioned building. We are currently working a 58 hour week. Contact Mr. Stefanski, 313-773-0450.
CLIPPER INDUSTRIES INC.
2820 Calahan
Roseville, Mich.
(52-61)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS
Must have experience on ballards, lathes, & vertical boring mills, and have job shop experience in setting up working from blue prints & close tolerance. Day and night shift. Top wages & fringe benefits.
DEXTER TOOL CO.
23633 Pinewood
Warren, Mich.
(52-58)

NURSE RN

Full time position in geriatric nursing. Excellent salary.

Call 9-4 215 SA 9-1414
(54-60)

NURSES RN SUPV.

7 TO 3 PARTIME
3 TO 11 FULL TIME

In modern ECF loc. Chestnut Hill area. Excel. starting salary, paid vacation, holidays, sick leave, etc. Transportation at door. Call 215 CH 2-2727. (54-60)

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus.

Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokejimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

RUDENINĖS EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1974 METAIS

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS -- DAR YRA KELIOS LAISVOS VIETOS!

RUGSĖJO MĖNESIO 1 DIENĄ - 15 dienų kelionė - Grupė 9-A (Maskva, Vilnius, Riga, Leningradas)

Iš Chicagos - \$992.00 (dvigubam kambaryje);
iš New Yorko \$880.00 (dvigubam kambaryje).

20 dienų kelionė - Grupė 9 B (Maskva, Vilnius, Riga, Leningradas, Roma)
Iš Chicagos \$1128.00 (dvigubam kambaryje);
iš New Yorko \$1016.00 (dvigubam kambaryje)

REGISTRACIJA PRIIMAMA ŠIOMS GRUPĖMS IKI RUGPJŪČIO MĖN. 3 DIENOS

SPALIO MĖNESIO 2 DIENĄ - 15 dienų kelionė - Grupė 10 (Maskva, Vilnius, Riga, Leningradas, Helsinkis)

Iš Chicagos - \$944.00 (dvigubam kambaryje);
iš New Yorko - \$832.00 (dvigubam kambaryje).

REGISTRACIJA PRIIMAMA ŠIAI GRUPEI IKI RUGSĖJO MĖN. 3 DIENOS
VISOS GRUPĖS VAŽIUOJA VIENAI DIENAI Į KAUNĄ
KIEKVIENĄ EKSKURSIJĄ LYDI PATYRĘS KELIONIŲ VADOVAS

PRICES & AIR FARES SUBJECT TO CHANGE. RATES QUOTED BASED ON TARIFFS AND EXCHANGES IN EFFECT AUGUST 1, 1974.

DĖL INFORMACIJŲ SKAMBINKITE ARBA RASYKITE:
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sudarome reikalingus iškviatimo dokumentus. Taip pat teikiame informaciją kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus; parduodame lėktuvų bilietus, parūpiname reikalingas vizas.

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas viršų, šv. Jurgio parapijos rajone. Telef. 881-5080. (52-55)

MAINTENANCE PERSON

for large apartment complex in NE Phila. Experienced in General maintenance work ref reg. 9000 salary.

(215) ME 5-1381
(54-58)

STATIONARY ENGINEER — Plant Operator for new Retirement complex in Eastern Montgomery County. Operate and maintain boiler and HVAC Systems. Day work \$200 per week 215-885-6800. (54-58)

MAINTENANCE MECHANIC— for new retirement complex in Eastern Montgomery County. Must have good mechanical ability with experience in plumbing and general building maintenance. \$4.25per hour. 215-885-6800. (54-58)

DIGITAL DATA COMMUNICATIONS ELECTRONIC TECHNICIAN

A young and growing company needs qualified technician for its expanding program in satellite and terrestrial communications. Technician with experience in digital and analog circuits including phase-lock-loops, filters and phase detectors. Excellent salary and benefits. Call 301-948-0850 or send resume to Digital Communications, 19 Firstfield rd., Gaithersburg, Md. E.O.E. (53-57)

DRAFTSMAN (P.C. LAYOUT) — A young and growing company needs qualified draftsman for its expanding program in satellite and terrestrial communications. Two to five years experience required in p.c. layouts and mechanical drafting. Excellent salary and benefits. Call Bill Kaht, Digital Communications, 19 Firstfield rd., Gaithersburg, Md. 301-948-0850. E.O.E. (53-57)

WELDERS—BURNERS

Light Steel Fabrication. 2 years minimum experience. CO 2 and inner shield, and MIG preferable. 1st & 2nd Shift Full or partime
CLEVELAND FROG CROSSING CO.
6917 BESSEMER
CLEVELAND, OHIO 44127
An Equal Opportunity Employer (51-60)

KEYTAPE OR KEYPUNCH

Data center in Bloomfield has opening for experienced keytape operator. Alpha Numeric and verifying. Day shift only. Good starting salary and benefits. Call 203-243-2584, for appointment.

SUBURBAN PROPANE

34 JEROME AVE.
BLOOMFIELD, CONN. (53-55)

MACHINE ASSEMBLER

EXPERIENCED OR TRAINEE Good pay and benefits for qualified help. Warren location. 813-755-6161 (54-60)

AUTO BODY AND FENDER MAN,

experienced, good pay, excellent benefit. Steady. (215) RA 8-1565 (54-56)

COOKS—short order, must be experience on steam table to read checks, suburbs, must have car. (215) MI 6-2885, ask for John. (54-55)

BODY, FENDER and PAINTER

Person, call 215-271-9973 or 215 HO 3-8243. (54-55)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED

WELDERS FITTERS

Experienced people needed for second shift. Good wages, overtime, all fringe benefits. Now is the time to joining an expanding company building equipment for Nuclear and Fossil power plants.

STOCK EQUIPMENT

16490 Chillicothe Rd., Chagrin Falls, Ohio 216-543-5181

Equal Opportunity Employer (54-56)

OPPORTUNITY FOR RN's

PŪT YOUR KNOWHOW WHERE ITS NEEDED MOST: Experienced RN's — we have medical, surgical and Intensive Care Unit openings on all shifts — no rotation — full or part time. Salaries competitive. Differential for evening & night shifts.

CONTACT OUR PERSONNEL DEPT.
216-791-2600 Ext. 293 (Long Distance, Call Collect)

THE WOMAN'S GENERAL HOSPITAL

1940 East 101st. St., Cleveland, Ohio 44106 (54-61)

Clevelando miesto meras Ralph J. Perk, kuris kandidatuoja į JAV senatą, tautybų piknike, kuris buvo surengtas liepos 7 d. vokiečių sode jo kandidatūrai į senatą paremti, pasisveikino ir su būsimuoju už keilolikos metų balsuotoju P. Janavičium. Piknike dalyvavo apie 500 Perko rėmėjų.

V. Bacevičiaus nuotrauka.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitą mūsų teletype susisiekimą su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA. GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DETROITUI REIKALINGAS LIETUVIS KUNIGAS

Prieš tris metus Detroitui pradėta statyti, pernai rugėjo 8 iškilmingai buvo pašventinta nauja Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčia ir atidarytas Kultūrinis centras. Atrodė, kad viskas pamažu įėjo į vėžes, susitvarkė ir galėsime, sau ramiai, garbinti Dievą savo gimta kalba ir savoje pastogėje.

Mūsų dvasinius reikalus aptarnavo, naujos bažnyčios šventinimo proga pakeltas į klebonus, kunigas Mykolas Kundrotas ir vikaras – kun. Alfonsas Babonas. Bet štai prieš porą savaičių, kunigas M. Kundrotas pranešė Parapijos Tarybai ir parapijiečiams, kad jis išsikelia į kitą parapiją, o kun. A. Babonas, laikinai yra paliekamas eiti parapijos administratoriaus pareigas. Parapijos Taryba buvo painformuota, kad vadovaujantis Detroito vyskupijoje veikiančiais nuostatais, kuo greičiau patiektų savo pageidavimus, kokio kunigo jie norėtų – tai yra, kokias kvalifikacijas jis turėtų turėti.

Nedelsiant, Parapijos Taryba sušaukė savo posėdį, pakviesdama parapijiečius išreikšti savo pageidavimus ir sustatyti kvalifikacijas. Iš klausius parapijiečių ir Tarybos narių pasisakymus, buvo nustatytos sekančios pageidaujamos kvalifikacijos, kurias turėtų turėti būsimasis Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Detroito klebonas:

1. Mokas krikščioniškai vadovauti parapijai; turis gabumų ir norų vadovauti parapijai susiklausymo būdu, skatinant visuotinį parapijos žmonių bendradarbiavimą. Pakankamai progresyvus naujos liturgijos dalykuose ir suprantantis reikalą darniai dirbti su Parapijos Taryba; pakankamai nuosaikus ir atkaklus konservatyviau nusiteikusių žmonių šitikinimui.

2. Lietuvių kilmės, kalbant laisvai lietuviškai ir angliskai, sugebantis lygiai tarnauti senų ir naujų ateivių parapijos grupėm.

3. Patyręs darbe su jaunu, pasiryžęs skirti laiko dirbti kapelionu ar patarėju įvairiose lietuvių jaunimo organizacijose, turinčiose ryšio su parapija.

4. Etninės orientacijos, sugebantis suprasti ypatingas tautinių parapijų problemas. Gerai pažįstantis ir aktyviai besidomintis lietuvių kultūra, sugebantis suprasti lietuvių visuomenės reikalus ir aspiracijas.

5. Pageidaujama jaunesnis negu penkiasdešimt metų amžiaus.

Šitie pageidavimai yra pristatyti vyskupijai – vysku-

pui Thomas J. Gumbleton, kuris tvarko Detroito vyskupijoje parapijų reikalus. Jis su savo pastabomis viską turi pateikti komisijai – kuri tvarko kunigų paskirtymą ir kuriai vadovauja vyskupas Walter Schoenherr. Parapijos pageidavimai turėtų būti paskelbti, Detroito vyskupijoje leidžiamame, šios vyskupijos kunigams laikraštelyje, kad yra laisva parapija ir suinteresuoti ir atitinką kvalifikacijas duotų prašymus, kuriuos anksčiau minėta komisija svarstys ir skirs kleboną.

Tenka priminti, kad Parapijos Taryba negali tiesioginiai prašyti, kad skirtų vieną ar kitą kunigą. Taip pat, pagal gautas informacijas, kandidatai nebūtinai turi būti iš Detroito vyskupijos. Taigi, duryms atdaros visiems lietuviams kunigams, nežiūrint, kur jie besidarbuotų.

Reikia tikėtis, kad lietuvių kunigai atkreips tinkamą dėmesį ir greitu laiku vėl ateisime į normalias vėžes. Bet jeigu neatsiras lietuvių kunigų – kandidatų, galime per savo nepasidūrijimą, netekti lietuviškos parapijos, dėl kurios iki šiol tiek daug sielotasi ir aukotasi.

Prašymus nedelsiant reikia siųsti: The Most Reverend Walter J. Schoenherr, Bishop of Archdiocese of Detroit, 1234 Washington Blvd., Detroit, Mich. 48226

Jonas Urbonas

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami pranešimą ir kitomis progomis aukoją šie Dirvos skaitytojai:

VI. Skirmuntas, Kenosha	\$7.00
A. Drasutis, Oak Park	3.00
J. Šarka, Omaha	5.00
A. Dagilis, Westland	2.00
B. Žukas, Eastlake	2.00
B. Gediminas, Inglewood	7.00
J. Misiūnas, Chicago	7.00
K. Chesonis, Baltimore	2.00
A. Gaidelis, New Guinea	10.00
A. Petrikas, Great Neck	2.00
SLA 200 kuopa, Detroit	10.00
I. Kaunelis, Detroit	2.00
O. Mučinskienė, So. Boston	2.00
J. Biedis, Lemont	5.00
A. Ereminas, Thomaston	2.00
J. Kazėnas, Cleveland	2.00
V. Apanius, Cleveland	7.00
P. Baltuonis, Canada	5.00
E. Repečka, Toronto	7.00
Regina Graube, Canoga Park	10.00
J. Daunorienė, Chicago	7.00
R. Jasiūnas, Evanston	2.00
A. Kušlis, Watertown	2.00
J. Valiušaitis, Stamford	3.00
M. Šimkus, Chicago	7.00
J. Ramanauskas, Elizabeth	5.00

Janiejė Viligailė ir Jurgis Lendraitis susituokę Chicagoje birželio 22 d.

SUKURĖ LIETUVIŠKĄ ŠEIMĄ

Š.m. birželio m. 22 d., Chicagoje, šv. Kryžiaus švento-vėje Viligailė-Marija Lauraitytė ir Jurgis-Gediminas Lendraitis sumainė aukso žiedeliais įžengdami į naują šeimos gyvenimą.

Šv. Mišias atnašavo ir tam momentui pritaikintą pamokslą pasakė kun. J. Raibužis, S.J. Per mišias vargonais grojo muz. P. Arminas, o solo giedotojais N. Aukštuolienė iš East Chicago.

Vestuvinės vaišės įvyko jaukioje St. Nicholas salėje, Oak Lawn. Šokiama grojo A. Modesto vadovaujamas Korp! Neo-Lithuania jaunių orkestras. Maršui grojant, orkestrui buvo suteikti su duona, druska ir vynu.

Po kokteilių svečiams susėdus prie stalų jaunosios tėvas A. Lauraitis lietuvių ir anglų kalbomis pasveikino svečius ir tolimesnei programai vadovauti pakvietė L. Barauską. Programos vadovas humoristine forma sveikino jaunuosius ir svečius. Paskaitė ir juokingos poezijos. Perskaitė gautus du sveikinimus iš Lietuvos. Raštu sveikino Korp! Neo-Lithuania Bostono padalinio valdyba. Žodžiu sveikino Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos vardu vicepirm. A. Pavilčiūtė ir ta proga įteikė dovaną. M. Kasniūnas sveikino tautinių šokių grupės vardu. A. Gulbinienė.

Lietuviškame gyvenime Jurgis dalyvauja nuo vaikystės dienų. Baigė Bostono aukštesnią lituanistinę mokyklą. Priklausė jūrų skautams. Bostone tautinių šokių grupei. Jurgio tėvelis yra tautinių pažinčių, tai ir sūnus seka tėvelio pėdomis. 1967 m. įstojo į LST Korp! Neo-Lithuania Bostono padalinį ir sekančiais metais gavo spalvas. Buvo Bostono padalinio pirmininku ir ėjo kitas pareigas. 1972 m. Jurgis apsigyveno Chicagoje. 1973 m. Korporacijos suvažiavime Jurgis Lendraitis buvo išrinktas vyr. valdybos pirmininku. Atstovauja Korporacijai Naujosios Vilties leidėjų taryboje.

Viligailė Lauraitytė-Lendraitienė gimė irgi Amerikoje, Kenoshoje. Vėliau su visa šeima apsigyveno Chicagoje. Viligailė baigė Gimimo šv. Mergelės Marijos pradžios mokyklą. Vėliau baigė Mercy vidurinę mokyklą. Illinoise U-te studijavo prancūzų ir rusų kalbas. Šiais metais baigė su garbės pažymėjimu. Ateinantį rudenį pasirodys siekti magistro laipsnio.

Lietuviškoje veikloje Viligailė irgi dalyvauja nuo pat jaunų dienų. Baigė aukštesnią lituanistinę mokyklą. Lankė Pedagoginį Institutą. Priklauso jūrų skautų draugovei. 1969 m. įstojo į LST Korp! Neo-Lithuania. 1970 m. gavo spalvas. Dirbo Chicago padalinio valdyboje. Aktyviai dalyvauja neolituaninių tautinių šokių grupėje. Gyvenamasis laikotarpis rodo, kad tas jaunimas, ku-

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

New York

• LAISVĖS ŽIBURIO radijas New York'e š.m. rugpjūčio 11 d. (sekmadienį) savo 9-10 val. ryto programoje, duodamoje iš WHBI stoties FM 105.9 bangomis, minės pirmąjį Nepriklausomos Lietuvos Valstybės Prezidentą – ANTANĄ SMETONĄ, suėjus šimtmečiui nuo jo gimimo š.m. rugpjūčio 10 d.

Minėjimas bus atliktas suakcentuota skirta pyne: paties Prezidento kalbos su poetiniu žodžiu, muzikos, varpų įtarpais ir esmingu žodžiu apie Antaną Smetoną – valstybininką.

SMUIKININKAS IGOR BERUKSHIS YRA LIETUVIŲ KILMĖS

Per pasaulio spaudą neseniai nuskambėjo, kad prieš dešimt metų iš Maskvos pabėgęs smuikininkas basistas Igor Berukshtis paskelbė bado streiką reikalaujamas išleisti jį Maskvoje pasilikusią žmoną su dukterimi.

Neabejotina lietuviška pavardė atkreipė dėmesį į jo galimą lietuvišką kilmę.

Vos atvykęs į JAV 1965 metais Igor Berukshtis lankėsi Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke prašydamas padėti surasti jo giminačius JAV, su kuriais jo senelis susirašinėjęs dar II Pas. karo metu. Jis pasisakė gimęs Maskvoje 1933 metais sausio 16 d., sūnus Sergėjaus Beruksčio. Jo senelis buvęs dantų gydytojas Kazimieras Berukshtis kilęs iš Rumšiškių, į Maskvą nusikėlęs dar prieš I Pas. karą, kur vertėsi dantų gydytojo praktika. Senelis Kazimieras buvo vedęs rusę kaip ir jo sūnus Sergėjus, Igorio Beruksčio tėvas.

Nors Igor Berukshtis lietuviškai ir nemoka, bet jo lietuviška kilmė traukia jį prie lietuvių. Po Lietuvos okupacijos Maskvoje atsiradę lietuvių studentų, su kuriais jis užmezgęs ryšius ir draugavęs, bet lietuviškai pramokti nepajėgęs.

Paskelbus spaudoje giminių paieškojimą atsiliepė Bethlehem Pa. gyvenanti Petro Beruksčio našlė pranešdama, kad jos vyras su-

ris lanko privačias parapiškes mokyklas, kuriose yra moralinis auklėjimas – tokie neužmirš lietuvių kalbos ir jie daugumoje dalyvauja lietuviškose organizacijose, šokių grupėse ir yra aktyvūs lietuviškoje veikloje.

Reikia pasidžiaugti, kad Jurgis ir Viligailė atėjo į naują gyvenimą baigę mokslus ir tuo būdu užsitikrinę tvirtesnę ekonominę gyvenimą.

Tenka palinkėti daug gražių ir saulėtų dienų Korp! Neo-Lithuania filisteriams Jurgiui ir Viligailėi Lendraitiams naujam gyvenimui.

J. Jurevičius

sirašinėdavęs su Maskvoje gyvenusiu dėde Kazimieru. Gavęs adresą Igoris nuvyko į Bethlehem, Pa. savo giminačių aplankyti. Ar jis dabar su jais palaiko ryšius, žinių nėra. (lgk)

SKILLED TRADESMEN
BASF WYANDOTTE has openings for a class A pipefitter, and a class C welder. Applicants must have a journeymans card or attained a similar proficiency rating in another plant. These openings pay over \$5.00 per hour. If you're interested and want to work for us, apply at the
PERSONNEL DEPARTMENT
1725 Biddle Avenue
Wyandotte, Michigan
An affirmative action employer M/F (52-57)

VERSATILE person capable of performing most duties. In a small office. Including typing, filing, billing, payroll, and others.
Salary and fringe benefits.
Call Mr. HARDWOOD
SOLAR STEEL CO.
1210 E. 55 ST.
CLEVELAND, OHIO
216-431-9000 (53-55)

SHEET METAL — 2nd GLASS
AND
1 PANTAGRAPH OPER.
(ENGRAVER)
Some experience necessary. 40 hr. week, steady work & good benefits.
ELEVATOR PRODUCTS CORP
540 HUYLER ST.
SO. HACKENSACK, N. J.
201-343-6122 (49-55)

NURSE ANESTHETIST for small Meriden Hospital. Excellent pay. Extremely liberal benefits. Minimal call. Maximum time off. Cal Dr. Albert (203) 237-5531. (52-58)

WANTED JOURNEYMEN
or
1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Excellent working conditions, fringe benefits and steady work.
CENTRAL MACHINE SHOP INC.
11 McKinley St., Linden, N. J.
201-925-1176 (49-55)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED MACHINIST
W & S 2 AC

Must be capable to setup and operate. Day shift. Excellent fringe benefits. Permanent position. Pleasant working conditions.

DELAVAL
SPECIAL PRODUCTS DIV.
4223 Monticello near Green Rd.
South Euclid, Ohio
An Equal Opportunity Employer (49-55)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
For all services and all shifts. Good starting salary. Differential for evening and night shift.
ALSO EXPERIENCED ASSISTANT O.R. SUPERVISOR
Salary commensurate with experience and ability.
Apply call or write to
DIRECTOR OF NURSES
MEMORIAL HOSPITAL
WAYCROSS, GEORGIA 31501 (53-54)

SYCOR HAS EXCELLENT OPENINGS FOR AN EXPERIENCED MACHINE SHOP SET-UP MAN
WITH SUPERVISION BACKGROUND, MACHINES, CONSIST OF BURGMASTER, DRILLING, TAPPING, MILLING, AND DEBURRING OPERATIONS.
AND
MACHINISTS
With minimum of 2 years experience. Must be capable of operating above machines.
Salaries are dependent upon experience and a full fringe benefit program is provided. Hours are from 3:30 p.m. to 12 midnight. For an appointment for interview call Personnel Department:
SYCOR, INC.
100 Phoenix Drive, Ann Arbor, Michigan 48104
(313) 971-0900 Ext. 210
An Equal Opportunity Employer M/F (53-55)

TOOL ROOM MACHINISTS
Experienced with copper work and ability to set up and operate variety of tool room equipment.
Available for any shift.
High hourly rate, night bonus, paid hospitalization, life, health, accident insurance, profit sharing bonus, vacations, paid holidays.
APPLY IN PERSON
CHAMPION COMMERCIAL INDUSTRIES INC.
4010 E. 116th St. (Off Harvard), Cleveland, Ohio
E.O.E. (49-57)

OPPORTUNITY FOR RN'S WANTED
FOR ALL SERVICES AND ALL SHIFTS
Urgent need for RN's at Fort Walton Beach Hospital. Excellent benefits include paid holidays, sick days and vacation. Shift differential. Insurance program available. Salary commensurate with background and experience. Hospital Located on Gulf Beaches.
APPLY CALL OR WRITE TO: ADMINISTRATOR
FORT WALTON BEACH HOSPITAL
207 HOSPITAL DRIVE
FORT WALTON BEACH, FLORIDA 32548
904-243-7611 ext. 210 or 280 (49-55)

Florida vis daugiau isikuria lietuvių ir jų parengimai darosi vis gausesni. Nuotraukoje Juno Beach lietuvių grupė linksmai atšventė Joninių šventę pas Palm Beach Lietuvių Klubo pirmininką Joną Daugėlą.